

**PKO BANK POLSKI
SPÓŁKA AKCYJNA**

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU BANKU Z DZIAŁALNOŚCI
POWSZECHNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
BANKU POLSKIEGO SPÓŁKI AKCYJNEJ
ZA 2004 ROK**

WARSZAWA, MARZEC 2005

SPIS TREŚCI:

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU	3
1.1. CZYNNIKI MAKROEKONOMICZNE	3
1.2. POLITYKA PIENIĘŻNA NBP	3
1.3. RYNEK FINANSOWY	3
1.4. OTOCZENIE REGULACYJNE	4
1.5. OTOCZENIE KONKURENCYJNE	5
2. STRATEGIA ROZWOJU BANKU	6
3. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU W 2004 ROKU	6
3.1. PRYWATYZACJA BANKU	6
3.2. WDRAŻANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU INFORMATYCZNEGO (ZSI)	7
3.3. REORGANIZACJA STRUKTUR BANKU	7
3.4. AKTYWIZACJA SPRZEDAŻY	8
3.5. WEJŚCIE NA NOWE RYNKI	8
4. WYNIKI FINANSOWE BANKU	9
4.1. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI WPROWADZONE W 2004 ROKU	9
4.2. STRUKTURA BILANSU	9
4.3. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	14
4.4. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE	18
4.5. KAPITAŁY WŁASNE I WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI	18
5. PODSTAWOWE SFERY DZIAŁALNOŚCI BANKU	19
5.1. BANKOWOŚĆ DETALICZNA	19
5.2. BANKOWOŚĆ KORPORACYJNA	21
5.3. FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI	22
5.4. DZIAŁALNOŚĆ NA RYNKU PIENIĘŻNYM	24
5.5. DZIAŁALNOŚĆ MAKLERSKA	24
5.6. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA	25
6. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE	26
6.1. DZIAŁALNOŚĆ O CHARAKTERZE INWESTYCYJNYM	26
6.2. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	27
7. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU	28
7.1. RYZYKO KREDYTOWE	28
7.2. RYZYKO FINANSOWE	29
7.3. RYZYKO OPERACYJNE	29
8. SIEĆ SPRZEDAŻY BANKU	29
9. KADRY BANKU	30
10. PROMOCJA USŁUG I BUDOWA WIZERUNKU	31
10.1. DZIAŁALNOŚĆ PROMOCYJNA	31
10.2. NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	32
11. ZNACZĄCE UMOWY ORAZ ISOTONE UMOWY Z BANKIEM CENTRALNYM LUB ORGANAMI NADZORU	33
12. ZACIĄGNIĘTE KREDYTY I UMOWY POŻYCZEK, GWARANCJI I PORĘCZEŃ NIEDOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ BANKU	33
13. WYSTAWIONE TYTUŁY EGZEKUCYJNE	33
14. WŁADZE BANKU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM	33
15. ZNACZĄCE ZDARZENIA PO DACIE BILANSU	35

1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU

1.1. Czynniki makroekonomiczne

W 2004 roku nastąpiło silne przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego w Polsce. Według wstępnych szacunków GUS w całym 2004 roku wzrost PKB wyniósł 5,3% wobec 3,8% odnotowanego w 2003 roku. **Jednym z czynników stymulujących przyspieszenie tempa wzrostu PKB był popyt wewnętrzny.** Silne ożywienie popytu krajowego, szczególnie w I połowie 2004 roku było wynikiem wzrostu zapasów przedsiębiorstw, popytu konsumpcyjnego (w następstwie czynników związanych z akcesją Polski do Unii Europejskiej) oraz stopniowego ożywienia inwestycji przedsiębiorstw. Jednocześnie do utrzymującej się wysokiej dynamiki eksportu, przyczynił się słaby kurs złotego wobec euro (w I połowie roku), poprawa koniunktury w gospodarce światowej, a także dotychczasowa restrukturyzacja przedsiębiorstw (obniżenie kosztów działalności, zwiększenie wydajności pracy, poprawa oferty produktowej przedsiębiorstw). Dzięki dynamicznemu wzrostowi eksportu kontynuowane było ożywienie dynamiki produkcji przemysłowej. W II półroczu tempo wzrostu gospodarczego osłabło (głównie za sprawą wygaszenia czynników nadzwyczajnych, związanych z akcesją do UE), choć jednocześnie odnotowano dalszą poprawę w zakresie aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw.

Pomimo ożywienia gospodarczego i polepszenia kondycji finansowej przedsiębiorstw w ciągu 2004 roku nastąpiła tylko niewielka poprawa sytuacji na rynku pracy. W grudniu 2004 roku stopa bezrobocia rejestrowanego obniżyła się o 0,9 pp. do 19,1%, bez pracy pozostawało 3 mln osób, o 176 tys. mniej niż w grudniu 2003 roku.

W 2004 roku wyhamowana została tendencja spadkowa depozytów gospodarstw domowych. Przyczynił się do tego między innymi wzrost dochodowości lokat, wynikający z podwyżek stóp procentowych przez Radę Polityki Pieniężnej. W rezultacie wartość depozytów gospodarstw domowych na koniec grudnia 2004 roku wzrosła o 0,1% w porównaniu do stanu z końca 2003 roku.

Poprawa sytuacji finansowej przedsiębiorstw przyczyniła się do znaczącego wzrostu depozytów przedsiębiorstw. W rezultacie wartość depozytów firm była w grudniu 2004 roku o ponad 24% (o 16,9 mld zł) wyższa niż w analogicznym okresie 2003 roku.

W 2004 roku utrzymała się silna tendencja wzrostowa kredytów dla gospodarstw domowych. W okresie od grudnia 2003 roku do grudnia 2004 roku wartość kredytów dla gospodarstw domowych zwiększyła się o 13,3%, tj. o 13,5 mld zł. Utrzymał się wysoki popyt na kredyty mieszkaniowe. Odnotowano również niewielkie ożywienie w kredytach konsumpcyjnych. Według wstępnych danych NBP w 2004 roku zmniejszyła się wartość kredytów dla przedsiębiorstw w stosunku do grudnia 2003 roku o 3,9%.

W pierwszej połowie 2004 roku odnotowano znaczny wzrost wskaźnika inflacji, do czego przyczyniły się podwyżki cen paliw oraz wzrost popytu zewnętrznego na polskie towary żywnościowe po przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej. Presja inflacyjna została ograniczona w drugiej połowie roku dzięki wzmocnieniu kursu złotego oraz wyhamowaniu dynamiki cen paliw. W rezultacie na zakończenie 2004 roku wskaźnik inflacji osiągnął poziom 4,4%, utrzymując się powyżej górnej granicy (3,5%) przedziału dopuszczalnych wahań wokół celu inflacyjnego RPP.

1.2. Polityka pieniężna NBP

Zgodnie ze *Strategią polityki pieniężnej po 2003 roku* celem polityki monetarnej w 2004 roku było utrzymywanie inflacji na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/-1 punkt procentowy. Szybki wzrost inflacji powyżej górnej granicy celu inflacyjnego spowodował, że **Rada Polityki Pieniężnej zmieniła w kwietniu 2004 roku nastawienie w polityce monetarnej z neutralnego na restrykcyjne, a następnie w okresie czerwiec-sierpień podniosła stopy procentowe łącznie o 1,25 pp.** W rezultacie stopa referencyjna NBP na koniec roku wyniosła 6,5%, stopa lombardowa 8,0%, a stopa depozytowa 5,0%.

1.3. Rynek finansowy

W ciągu 2004 roku wystąpiły znaczące wahania rentowności i odwrócenie krzywej dochodowości z rosnącej na opadającą. Na koniec 2004 roku rentowność polskich skarbowych papierów wartościowych na krótkim końcu krzywej była o 50 pb. powyżej notowań z końca 2003 roku, a na długim końcu krzywej o ponad 50 pb. poniżej. Stopniowy wzrost rentowności przez pierwsze

siedem miesięcy ubiegłego roku był wynikiem m.in. wzrostu oczekiwań inwestorów na zaostrzenie polityki monetarnej, potwierdzonych zmianą nastawienia RPP w polityce monetarnej na restrykcyjne, a następnie trzema podwyżkami stóp procentowych.

Trend spadkowy rentowności, trwający od sierpnia do końca ubiegłego roku był wynikiem: • wygaszania oczekiwań na dalsze podwyżki stóp procentowych NBP, • poprawy perspektyw fiskalnych pod wpływem lepszej od oczekiwanej bieżącej realizacji budżetu i przyjętego przez rząd projektu budżetu na 2005 rok, • ograniczenia potrzeb pożyczkowych i emisji skarbowych papierów wartościowych pod koniec 2004 roku.

W 2004 roku złoty umocnił się o 20% wobec dolara oraz o 13,5% względem euro.

Pierwsza połowa roku przyniosła osłabienie złotego do rekordowo niskich poziomów (4,89 PLN/EUR). Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej w maju 2004 roku, lepsze perspektywy fiskalne oraz polityczne, jak również bardzo dobre fundamenty polskiej gospodarki, przełożyły się na silny aprecjacyjny trend złotego w drugiej połowie roku. Splot tych korzystnych czynników przyczynił się do umocnienia polskiej waluty na koniec 2004 roku (kurs PLN/EUR wyniósł 4,08, a kurs PLN/USD 2,99).

1.4. Otoczenie regulacyjne

Najważniejsze zmiany w otoczeniu regulacyjnym systemu bankowego w 2004 roku były podporządkowane:

- implementacji prawa unijnego do prawa polskiego w związku z przystąpieniem Polski do UE,
- realizacji Porozumień przedstawicieli rządu, KNB i ZBP zawartych w dniu 30 października 2003 roku dotyczących rezerw obowiązkowych, rezerw celowych i ich opodatkowania, zasad rachunkowości oraz udziału banków w tworzeniu Funduszu Poręczeń Unijnych,
- uregulowaniom wynikającym z porządkowania krajowego systemu prawnego, w tym wpływającym na otoczenie konkurencyjne banków.

Najistotniejsze dla Banku zmiany były związane z:

- obszerną nowelizacją ustawy Prawo bankowe (weszła w życie 1 maja 2004 roku), która nałożyła na banki nowe obowiązki, tworząc równocześnie warunki do podejmowania inicjatyw umożliwiających racjonalizację kosztów (np. poprzez *outsourcing* czynności wykonywanych przez bank, sekurytyzację wierzytelności) oraz oferowanie nowych produktów, w tym *cash pooling*,
- obniżką stawki podatku dochodowego od osób prawnych z 27% do 19%, co miało korzystny wpływ na wynik finansowy netto Banku,
- ustawą o podatku VAT, umożliwiającą prowadzenie scentralizowanych rozliczeń,
- nowelizacją przepisów o rachunkowości umożliwiającą Bankowi zaliczanie do przychodów odsetek od należności pod obserwacją,
- nowymi rozwiązaniami dotyczącymi rezerw celowych (m.in. modyfikacja zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych, tworzenia rezerw na ekspozycje detaliczne, uwzględnianie zabezpieczeń w podstawie tworzenia rezerw, nowe wymogi wobec wewnętrznych modeli ryzyka kredytowego),
- oprocentowaniem rezerwy obowiązkowej (w 2004 roku 20% odsetek stanowiło przychody Banku, 80% zasililo Fundusz Poręczeń Unijnych) oraz wprowadzeniem zerowej stopy rezerwy obowiązkowej od środków ze sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu,
- regulacjami BFG obniżającymi wskaźnik obowiązkowej opłaty rocznej wnoszonej przez banki oraz wskaźnik określający wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- zmianą zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- ustawą o elektronicznych instrumentach płatniczych zobowiązującą banki do podpisania umów o użytkowanie kart bankowych ze wszystkimi klientami, którym wydano karty przed wejściem w życie ustawy (wpłynęło to na wzrost kosztów Banku, w tym kosztów korespondencji z klientami),
- rozwiązaniami ustawowymi tworzącymi warunki dla zaangażowania się Banku w absorpcję funduszy strukturalnych,
- nowym Prawem upadłościowym i naprawczym regulującym zasady wspólnego dochodzenia roszczeń wierzycieli od niewypłacalnych dłużników, a także zasady postępowania naprawczego przedsiębiorców zagrożonych niewypłacalnością (mimo, że ustawa ta weszła w życie w końcu 2003 roku, to jej skutki widoczne były dopiero w 2004 roku).

Większość przedstawionych wyżej zmian skutkowało koniecznością poniesienia przez Bank dodatkowych nakładów finansowych i organizacyjnych, znalazło wyraz w strukturze aktywów i wynikach finansowych Banku, wpłynęło na współczynnik wypłacalności Banku, a także umożliwiało Bankowi realizację nowych inicjatyw biznesowych.

Na działalność Banku, poprzez stworzenie nowych instrumentów dla alokacji oszczędności, miały wpływ:

- ustawa o Indywidualnych Kontach Emerytalnych, która także umożliwiła Bankowi rozbudowę oferty produktowej,
- ustawa o funduszach inwestycyjnych.

Ponadto na wyniki działalności Banku w 2004 roku wpływ miały przygotowania do wprowadzenia w kolejnych latach rozwiązań regulacyjnych, dotyczących w szczególności:

- międzynarodowych standardów rachunkowości (MSR/MSSF),
- rozwiązań Komisji Nadzoru Bankowego dotyczących obliczania funduszy własnych, koncentracji zaangażowań i adekwatności kapitałowej.

W 2004 roku Bank rozpoczął prace związane z wprowadzeniem od 2007 roku rozwiązań przewidzianych w wytycznych Nowej Umowy Kapitałowej i projekcie unijnej dyrektywy CAD3, mając na względzie konieczność stopniowego wdrażania bardziej zaawansowanych metod kalkulacji wymogów kapitałowych.

1.5. Otoczenie konkurencyjne

W 2004 roku nastąpiła zdecydowana poprawa sytuacji ekonomiczno-finansowej sektora bankowego, na którą wpływ miały przede wszystkim:

- poprawa kondycji finansowej klientów banków będąca efektem lepszej koniunktury gospodarczej,
- poprawa jakości portfeli kredytowych banków,
- zmniejszenie efektywnego obciążenia podatkiem dochodowym w związku z obniżeniem jego stawki,
- zwiększający się popyt gospodarstw domowych na kredyty.

W efekcie, większość banków odnotowała wzrost przychodów z działalności bankowej i znaczącą poprawę efektywności działania.

Wpływ na rozwój sektora bankowego miały również zachodzące procesy rynkowe. Do najważniejszych należały:

- **rosnąca konkurencja na rynku detalicznych usług bankowych**, której towarzyszył wzrost oczekiwań i wymagań ze strony klientów, przejawiająca się m. in.:
 - rozwojem usług finansowych oferowanych przez instytucje pozabankowe, w szczególności fundusze inwestycyjne, firmy pośrednictwa kredytowego, SKOK-i. Były one istotnym konkurentem dla oszczędności bankowych i produktów kredytowych, takich jak karty kredytowe i pożyczki hipoteczne,
 - rozszerzaniem i unowocześnianiem oferty bankowej oraz poszukiwaniem dodatkowych źródeł dochodów. Banki intensywnie rozwijały ofertę kredytów na cele mieszkaniowe, z zakresu bancassurance i rynku kapitałowego oraz produkty umożliwiające skorzystanie ze środków pomocowych Unii Europejskiej. Różnicowały ceny usług, promując pakiety i programy lojalnościowe,
 - rozwojem bankowości elektronicznej,
- **ograniczanie kosztów działania**, polegające na kontynuowaniu procesów restrukturyzacyjnych i modernizacyjnych, których efektem była redukcja zatrudnienia i racjonalizacja sieci placówek bankowych,
- **wejście na polski rynek bankowy nowych zagranicznych konkurentów**, zainteresowanych świadczeniem usług finansowych polskim klientom w formie transgranicznej. Około 60 zagranicznych banków, głównie z krajów Unii Europejskiej, wyraziło zamiar oferowania swoich produktów i usług w obszarze finansowania nieruchomości, udzielania kredytów hipotecznych, zarządzania aktywami oraz obsługi najzamożniejszych klientów.

2. STRATEGIA ROZWOJU BANKU

Misja Banku zawarta w przyjętej przez Zarząd i Radę Nadzorczą „Strategii Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego na lata 2003-2005” brzmi:

Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski jest i pozostanie krajowym bankiem uniwersalnym o polskim charakterze, dla którego największą wartością jest klient. Zachowując wiodącą pozycję w bankowości detalicznej, Bank pełni również wiodącą rolę w obsłudze samorządów terytorialnych, małych i średnich przedsiębiorstw, kredytów mieszkaniowych oraz obsłudze funduszy unijnych. Bank zapewnia swoim akcjonariuszom efektywne zarządzanie powierzonymi kapitałami oraz stwarza warunki do pełnego rozwoju zawodowego pracowników.

PKO BP SA realizuje obecnie Strategię Modernizacji Banku, która zakłada osiągnięcie następujących celów:

- wzrost efektywności funkcjonowania,
- utrzymanie pozycji lidera na rynku bankowości detalicznej oraz rynku finansowania nieruchomości,
- zdobycie pozycji lidera w obsłudze funduszy unijnych,
- umocnienie pozycji w obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw,
- wypracowanie nowego wizerunku Banku w zakresie obsługi dużych przedsiębiorstw oraz ugruntowanie pozycji w zakresie obsługi sektora publicznego, w tym jednostek samorządu terytorialnego.

Bank dąży do realizacji powyższych celów poprzez:

- modernizację Banku,
- rozszerzanie działalności na nowe obszary biznesowe,
- zwiększanie aktywności i innowacyjności biznesowej.

Bank zamierza utrzymać pozycję lidera na rynku bankowości detalicznej oraz na rynku finansowania nieruchomości przy równoczesnym wzmacnianiu pozycji w pozostałych segmentach rynku. W ramach celów finansowych Bank planuje utrzymać udział kredytów zagrożonych w kredytach ogółem Banku poniżej poziomu 10% oraz podwyższyć stosunek kredytów do aktywów powyżej 50%. Ponadto Bank stawia sobie za cel utrzymywanie średniej rentowności kapitałów własnych na poziomie powyżej 20%.

3. NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA MAJĄCE WPŁYW NA DZIAŁALNOŚĆ BANKU W 2004 ROKU

Rok 2004 był drugim rokiem realizacji Strategii Modernizacji Banku. Aktywność Banku koncentrowała się w tym czasie na realizacji określonych w Strategii priorytetów, tj.:

- prywatyzacji,
- wdrażaniu Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI),
- reorganizacji struktur organizacyjnych Banku,
- aktywizacji sprzedaży,
- wejściu na nowe rynki.

3.1. Prywatyzacja Banku

Prywatyzacja PKO BP zakończyła się sukcesem i w znaczący sposób poprawiła wizerunek Banku. Także przyjęty model prywatyzacji (łącznie z lokatą prywatyzacyjną) został pozytywnie przyjęty przez rynek. W procesie prywatyzacji Bank współpracował z doradcą ministra skarbu państwa w zakresie przygotowania analizy przedprywatyzacyjnej oraz prospektu emisyjnego, który został złożony w KPWIG w lipcu 2004 roku. KPWIG dopuściła akcje Banku do publicznego obrotu w dniu 31 sierpnia 2004 roku. Po raz pierwszy akcje PKO BP SA były notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie w dniu 10 listopada 2004 roku osiągając cenę 24,50 zł za sztukę (wobec ceny emisyjnej ustalonej na kwotę 20,50 zł za akcję). W ofercie publicznej Minister Skarbu Państwa zbył 37,7% akcji Banku, w wyniku czego struktura akcjonariatu ukształtowała się następująco: Skarb Państwa – 62,3% (z czego 0,8% stanowią akcje premiovne, a 10,5% jest przeznaczone dla pracowników Banku), inwestorzy krajowi (instytucjonalni i indywidualni) 29,2%, inwestorzy zagraniczni – 8,5%.

3.2. Wdrażanie Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI)

W 2004 roku PKO BP kontynuował przygotowania do wdrożenia Zintegrowanego Systemu Informatycznego. Rozpoczęto realizację konkretnych zadań w ramach podpisanego w dniu 18 sierpnia 2003 roku kontraktu z Konsorcjum Accenture Sp. z o. o., Alnova Technologies Corporation SL i Softbank S.A.

Dokonano m. in. rozszerzenia funkcjonalności Zintegrowanego Systemu Informatycznego. Stało się to konieczne w następstwie nowelizacji przepisów a w szczególności przepisów ustawy o rachunkowości, która zobowiązała emitentów papierów wartościowych dopuszczonych do publicznego obrotu oraz banki do sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości (MSR). Ustawa ta zezwoliła na sporządzanie również jednostkowych sprawozdań finansowych zgodnie z MSR. Postawiło to Bank przed koniecznością podjęcia decyzji o sporządzaniu jednostkowego sprawozdania finansowego również zgodnie z MSR w celu ujednolicenia sposobu prezentacji sprawozdania finansowego Banku ze sprawozdaniem Grupy Kapitałowej. Spowodowało to potrzebę dostosowania do nowych zasad rachunkowości systemów informatycznych, a także jak wspomniano wyżej rozszerzenia funkcjonalności nowego Zintegrowanego Systemu Informatycznego.

Za rozszerzeniem funkcjonalności ZSI przemawiały również rosnące potrzeby biznesowe Banku (wprowadzenie nowych produktów np. IKE) i plany w zakresie unowocześnienia obsługi klientów.

W konsekwencji tych uwarunkowań (nieznanych Bankowi w dacie podpisywania kontraktu) nastąpiło (w dniu 17 grudnia 2004 roku) podpisanie z Konsorcjum Aneksu nr 1 do kontraktu z 2003 roku.

Rozszerzenie funkcjonalności systemu pozwoli Bankowi osiągnąć poziom rozwiązań informatycznych tożsamy ze standardem właściwym dla czołowych banków europejskich o profilu odpowiadającym PKO BP SA, a także przyniesie korzyści wynikające ze standaryzacji procesów operacyjnych, uproszczenia zarządzania produktami i infrastrukturą, a także zwiększenia bezpieczeństwa operacyjnego.

3.3. Reorganizacja struktur Banku

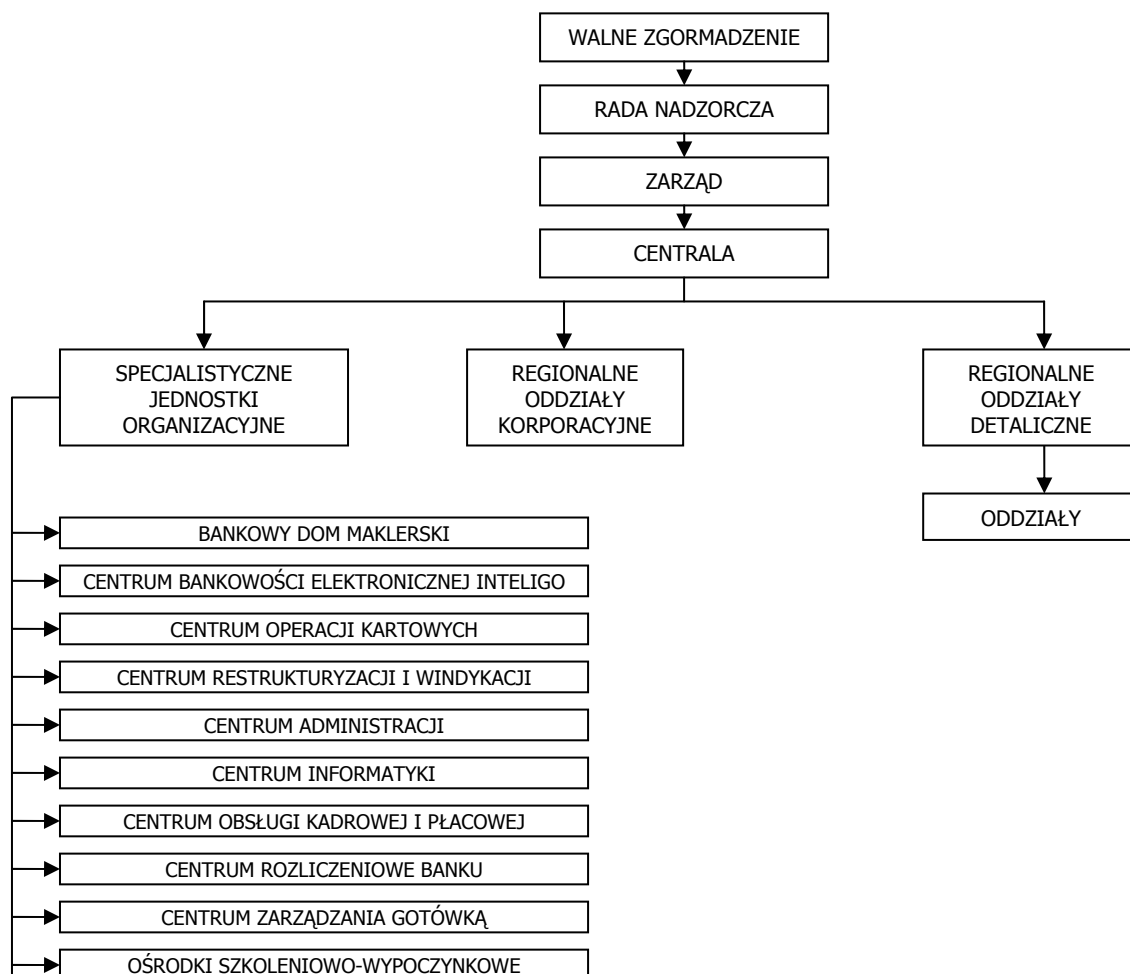
W 2004 roku pomyślnie przeprowadzono reorganizację struktur Banku. Dokonano podziału sieci PKO BP na oddziały detaliczne i korporacyjne. Utworzono także odrębne regionalne oddziały detaliczne i regionalne oddziały korporacyjne, a w wyniku przekształceń oddziałów operacyjnych (m. in. dawnych oddziałów centrów), powstało 537 oddziałów samodzielnych i 634 oddziały podporządkowane. Uwolniono oddziały operacyjne od realizowania funkcji wspomagających, które skoncentrowano w specjalistycznych jednostkach organizacyjnych oraz departamentach centralizujących te funkcje. Podejmowane działania miały na celu skoncentrowanie całej sieci Banku przede wszystkim na sprzedaży produktów i usług. W wyniku reorganizacji rozpoczęło działalność sześć specjalistycznych jednostek realizujących scentralizowane funkcje wspomagające dla całego Banku (w zakresie: obsługi kadrowo-płacowej, restrukturyzacji i windykacji, administracji, rozliczeń, informatyki oraz zarządzania gotówką) oraz trzy departamenty (w zakresie: obsługi prawnej, bezpieczeństwa oraz oceny ryzyka kredytowego).

W 2004 roku zakończone zostały projekty służące podniesieniu jakości i usprawnieniu obsługi klientów Banku, które umożliwiły udostępnienie przez PKO BP SA klientom Banku nowych usług bankowości elektronicznej tj. *call center* i dostępu internetowego do rachunków Superkonto i rachunków typu Partner, wdrożono system *MultiCash* oraz doprowadzono do odmiejszczenia rachunków.

W wyniku tych zmian struktura Banku kształtuje się następująco:

Schemat struktury organizacyjnej Banku

3.4. Aktywizacja sprzedaży

Prowadzona przez Bank aktywizacja sprzedaży produktów i usług w poszczególnych obszarach funkcjonowania pozwoliła na utrzymanie lub wzmocnienie pozycji rynkowej w wybranych segmentach w 2004 roku.

Do aktywizacji sprzedaży przyczyniło się lepsze rozpoznanie preferencji klientów w oparciu o informacje pozyskane dzięki zakończeniu prac nad segmentacją klientów Banku. W ich wyniku w systemie informatycznym Banku przypisano klientów do poszczególnych segmentów Obszaru Rynku Detalicznego i Obszaru Rynku Korporacyjnego, co umożliwiło i usprawniło przeprowadzanie odpowiednich analiz w tym zakresie.

Działania aktywizujące sprzedaż zostały przedstawione w dalszej części sprawozdania.

3.5. Wejście na nowe rynki

W ramach wchodzenia przez Bank w nowe obszary aktywności w 2004 roku:

- zawarto umowę z PZU S.A., dotyczącą dystrybucji ubezpieczeń – ubezpieczeń OC i mieszkań dla posiadaczy rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych (ROR)
- zawarto umowę z PZU Życie S.A. grupowego ubezpieczenia na życie SUPEROPIEKA dla posiadaczy ROR,
- podjęto działania w zakresie obsługi funduszy Unii Europejskiej,
- zakupiono udziały w Kredyt Bank (Ukraina) S.A.,
- zakupiono udziały w Banku Pocztowym S.A.

4. WYNIKI FINANSOWE BANKU

4.1. Zmiany zasad rachunkowości wprowadzone w 2004 roku

Od stycznia 2004 roku weszły w życie zmiany do ustawy (z dnia 29 września 1994 roku) o rachunkowości oraz do rozporządzenia Ministra Finansów (z dnia 10 grudnia 2001 roku) w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków, z których najważniejsze to:

- umożliwienie zaliczenia do wyniku finansowego nieotrzymanych w okresie sprawozdawczym przychodów z tytułu należnych odsetek od należności zakwalifikowanych do kategorii pod obserwacją,
- przesunięcie na dzień 1 stycznia 2005 roku terminu obowiązkowego stosowania przez banki metody amortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej do wyceny aktywów finansowych utrzymywanych do terminu zapadalności, udzielonych kredytów i pożyczek oraz innych należności własnych banku, a także zobowiązań finansowych nieprzeznaczonych do obrotu i niebędących instrumentami pochodnymi,
- umożliwienie spisywania należności kredytowej w ciężar utworzonej na nią rezerwy celowej, bez konieczności umorzenia długu wobec kredytobiorcy.

Ponadto, od 1 stycznia 2004 roku weszła w życie uchwała Komisji Nadzoru Bankowego (z dnia 4 czerwca 2003 roku) zmieniająca wcześniejsze regulacje dotyczące wyznaczania wymogów kapitałowych oraz obliczania współczynnika wypłacalności banku.

W dniu 8 marca 2004 roku weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów (z dnia 23 lutego 2004 roku) zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metod wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych, które wprowadziły m.in. zmiany dotyczące rozpoznawania i wyceny instrumentów wbudowanych.

W niniejszym sprawozdaniu dane za 2003 rok zostały zaprezentowane w sposób zapewniający ich porównywalność, przez zastosowanie jednakowych zasad rachunkowości zgodnych z zasadami stosowanymi przez Bank przy sporządzeniu sprawozdania finansowego za 2004 rok. Szczegółowe objaśnienie różnic między wcześniej publikowanymi danymi za 2003 rok a niniejszym sprawozdaniem zostało zawarte w dodatkowych notach objaśniających do Sprawozdania Finansowego PKO BP SA za 2004 rok.

4.2. Struktura bilansu

Aktywa

Według stanu na 31 grudnia 2004 roku suma bilansowa netto Banku wyniosła 87.931,8 mln zł¹ i w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku zwiększyła się o 3.503,5 mln zł (+4,1%). Największy udział w sumie bilansowej netto Banku posiadały należności 62,5% i dłużne papiery wartościowe, akcje i udziały oraz pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe 30,3%.

W aktywach nastąpiła istotna zmiana należności, które wzrosły o 7.869,7 mln zł (+16,7%), przy równoczesnym zmniejszeniu stanu dłużnych papierów wartościowych, akcji i udziałów oraz pozostałych papierów wartościowych i innych aktywów finansowych o 3.953,7 mln zł (-12,9%). W pozostałych pozycjach nie nastąpiły istotne zmiany. Nieznaczemu zmniejszeniu uległy pozycje „kasa, operacje z bankiem centralnym” oraz rzeczowe aktywa trwałe, przy niewielkim wzroście poziomu pozostałych aktywów.

Tabela 1. Podstawowe pozycje aktywów (tys. zł)

Aktywa	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
1. Kasa, operacje z bankiem centralnym	3 490 505	4,0%	3 807 487	4,5%	91,7%
2. Należności	54 986 721	62,5%	47 117 037	55,8%	116,7%
- należności od sektorów finansowego, niefinansowego i budżetowego	54 986 721	62,5%	46 833 324	55,5%	117,4%

¹ Ewentualne różnice w sumach, udziałach i dynamikach wynikają z zaokrąglenia kwot do milionów złotych oraz zaokrąglenia udziałów procentowych w strukturach do jednego miejsca dziesiętnego.

3. Dłużne papiery wartościowe, akcje i udziały oraz pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	26 627 634	30,3%	30 581 302	36,2%	87,1%
4. Rzeczowe aktywa trwałe	1 939 016	2,2%	2 063 015	2,4%	94,0%
5. Pozostałe aktywa	887 916	1,0%	859 498	1,0%	103,3%
Aktywa razem	87 931 792	100,0%	84 428 339	100,0%	104,1%

Należności ogółem

Na 31 grudnia 2004 roku łączna kwota należności netto Banku wyniosła 54.986,7 mln zł i w całości stanowiła należności od sektorów finansowego, niefinansowego i budżetowego. Na koniec 2003 roku ogólna kwota należności wyniosła 47.117,0 mln zł, z czego 99,4% stanowiły należności od sektorów, a 0,6% należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.

Tabela 2. Struktura należności netto według sektorów

Należność	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2003	Zmiana w pp.	Dynamika wartości
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
1. Należności od sektora finansowego	25,1%	18,3%	6,8	161,0%
2. Należności od sektora niefinansowego	62,5%	66,2%	-3,7	110,7%
3. Należności od sektora budżetowego	12,5%	15,5%	-3,0	94,6%
Razem należności	100,0%	100,0%		117,4%

Na koniec 2004 roku stan należności brutto od sektorów wyniósł 57.433,3 mln zł. Największe pozycje należności brutto to: udzielone kredyty i pożyczki (71,4%) oraz rachunki bieżące i lokaty w innych bankach (22,6%). W porównaniu do stanu na koniec 2003 roku o 6,7 pp. zmniejszył się udział kredytów i pożyczek w aktywach na rzecz rachunków bieżących i lokat w innych bankach.

Tabela 3. Należności od sektorów wg rodzajów (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1. Rachunki bieżące oraz lokaty w innych bankach i w innych podmiotach finansowych	13 008 538	22,6%	7 884 783	16,0%	165,0%
2. Kredyty i pożyczki	41 006 067	71,4%	38 591 321	78,1%	106,3%
3. Pozostałe należności	166 601	0,3%	172 742	0,3%	96,4%
4. Odsetki	3 252 115	5,7%	2 761 367	5,6%	117,8%
Należności (brutto) razem	57 433 321	100,0%	49 410 213	100,0%	116,2%
Rezerwa utworzona na należności	(2 446 600)	-4,3%	(2 576 889)	-5,2%	94,9%
Należności (netto) razem	54 986 721	95,7%	46 833 324	94,8%	117,4%

Struktura należności brutto od sektorów na koniec 2004 roku przedstawiała się następująco: 82,6% stanowiły należności terminowe, 11,7% należności w rachunku bieżącym, a 5,7% odsetki i w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku struktura ta nie uległa istotnej zmianie. Zmiany nastąpiły w strukturze należności terminowych i polegały na ich przesunięciu do przedziałów o krótszych terminach zapadalności, w tym: o terminie do 1 miesiąca (wzrost udziału z 7,3% do 9,7%) oraz powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy (wzrost udziału z 6,4% do 8,5%) z terminów: powyżej 1 roku do 5 lat (spadek udziału z 25,2% do 23,5%) oraz należności, dla których termin zapadalności upłynął (spadek udziału z 7,2% do 4,3%).

Tabela 4. Struktura należności brutto od sektorów według terminów zapadalności

Należności	Stan na:		Zmiana w pp.	Dynamika wartości
	31.12.2004	31.12.2003		
1	2	3	4	5
a) w rachunku bieżącym	11,7%	11,6%	0,1	117,3%
b) należności terminowe o okresie spłaty:	82,6%	82,8%	-0,2	116,0%
- do 1 miesiąca	9,7%	7,3%	2,4	154,1%
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	8,5%	6,4%	2,1	154,8%
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	15,4%	15,0%	0,4	119,4%
- powyżej 1 roku do 5 lat	23,5%	25,2%	-1,8	108,1%
- powyżej 5 lat	21,3%	21,7%	-0,4	114,0%
- dla których termin zapadalności upłynął	4,3%	7,2%	-2,9	69,5%
c) odsetki	5,7%	5,6%	0,1	117,8%
- niezapadłe	5,5%	5,3%	0,1	119,4%
- zapadłe	0,2%	0,3%	-0,1	83,7%
Należności brutto od sektorów razem	100,0%	100,0%		116,2%

Należności od klientów

W okresie od 31 grudnia 2003 roku do 31 grudnia 2004 roku należności brutto od klientów Banku, tj. od sektorów niefinansowego i budżetowego, zwiększyły się o 2.804,0 mln zł (tj. o 6,9%) do poziomu 43.588,0 mln zł na koniec 2004 roku, z czego 5.089,6 mln zł stanowiły należności z tytułu odsetek (łącznie ze skapitalizowanymi).

Tabela 5. Należności brutto od sektorów niefinansowego i budżetowego (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
1. Kredyty mieszkaniowe wspomagane przez budżet państwa („stary portfel”)	1 155 633	2,7%	1 333 475	3,3%	86,7%
2. Kredyty mieszkaniowe „nowego portfela”	11 967 340	27,5%	10 375 299	25,4%	115,3%
3. Kredyty dla ludności	10 767 636	24,7%	8 682 536	21,3%	124,0%
4. Kredyty na działalność gospodarczą	7 807 064	17,9%	8 308 846	20,4%	94,0%
5. Należności od budżetu	6 800 629	15,6%	7 217 250	17,7%	94,2%
Razem poz. 1-5	38 498 302	88,3%	35 917 406	88,1%	107,2%
6. Odsetki	5 089 559	11,7%	4 866 536	11,9%	104,6%
7. Pozostałe należności	118	0,0%	25	0,0%	472,0%
Razem należności brutto	43 587 979	100,0%	40 783 967	100,0%	106,9%

Na koniec 2004 roku stan należności od klientów (bez odsetek) wynosił 38.498,3 mln zł i w porównaniu do stanu sprzed roku zwiększył się o 7,2% (tj. o 2.580,9 mln zł). Największy wzrost zaangażowania dotyczył kredytów dla ludności (+2.085,1 mln zł) oraz kredytów mieszkaniowych „nowego” portfela (+1.592,0 mln zł). Równocześnie zanotowano spadek stanu kredytów sektora budżetowego (o 416,6 mln zł), kredytów na działalność gospodarczą (o 501,8 mln zł), oraz naturalnie wygasających kredytów mieszkaniowych „starego” portfela (o 177,8 mln zł).

W 2004 roku poprawiła się jakość portfela należności od klientów. Na koniec 2004 roku należności zagrożone stanowiły 8,9% ogólnej kwoty należności brutto od sektorów niefinansowego i budżetowego (bez odsetek zapadłych i niezapadłych). W porównaniu do stanu sprzed roku wskaźnik ten obniżył się o 3,3 pp.

Spadek wskaźnika kredytów zagrożonych był z jednej strony efektem poprawy jakości portfela kredytowego Banku, a z drugiej wprowadzenia nowych zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 10 grudnia 2003 roku), z których najważniejsze polegały na:

- wydłużeniu okresów opóźnienia w spłacie niewymagających klasyfikowania ekspozycji kredytowych do kategorii o wyższym poziomie ryzyka,
- rezygnacji z kryterium oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika przy klasyfikacji ekspozycji wobec osób fizycznych z tytułu kredytów mieszkaniowych, a w odniesieniu do kredytów detalicznych likwidacji kategorii „poniżej standardu” i „wątpliwe”,
- wprowadzeniu możliwości uwzględnienia najlepszych zabezpieczeń na etapie klasyfikacji ekspozycji.

Wprowadzenie powyższych przepisów wpłynęło na obniżenie wskaźnika kredytów zagrożonych o około 0,7 pp.

Tabela 6. Struktura należności brutto od sektorów niefinansowego i budżetowego według sytuacji (bez odsetek zapadłych i niezapadłych)

Kategorie należności	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2003	Zmiana w pp.	Dynamika wartości
1	2	3	4	5
1. Normalne	84,5%	84,4%	0,1	106,4%
2. Pod obserwacją	6,6%	3,4%	3,2	204,8%
3. Zagrożone, w tym:	8,9%	12,2%	-3,3	77,8%
- poniżej standardu	1,2%	2,1%	-0,9	62,2%
- wątpliwe	0,9%	1,8%	-0,9	53,6%
- stracone	6,8%	8,3%	-1,5	87,1%
Należności kredytowe brutto ogółem	100,0%	100,0%		106,3%

Dłużne papiery wartościowe, akcje i udziały

Według stanu na koniec 2004 roku zaangażowanie Banku w dłużne papiery wartościowe, akcje i udziały wyniosło 26.627,6 mln zł i w porównaniu do stanu sprzed roku było niższe o 3.953,7 mln zł (-12,9%). Wiązało się to z przesunięciem środków do lokat międzybankowych, ponieważ w tym samym okresie należności netto od sektora finansowego zwiększyły się o 5.220,8 mln zł.

Tabela 7. Dłużne papiery wartościowe, akcje i udziały (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
1. Dłużne papiery wartościowe, w tym:	24 139 519	90,7%	29 587 425	96,8%	81,6%
- emitowane przez bank centralny	3 768 909	14,2%	2 826 890	9,2%	133,3%
- emitowane przez Budżet Państwa i budżety terenowe	19 748 756	74,2%	25 916 366	84,7%	76,2%
- emitowane przez inne podmioty	621 854	2,3%	844 169	2,8%	73,7%
2. Udziały i akcje w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych	658 170	2,5%	345 712	1,1%	190,4%
3. Udziały i akcje w innych jednostkach	464 489	1,7%	386 712	1,3%	120,1%
4. Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	1 365 456	5,1%	261 453	0,9%	522,3%
Razem	26 627 634	100,0%	30 581 302	100,0%	87,1%

Pasywa

Według stanu na koniec 2004 roku dominującą pozycją pasywów Banku były zobowiązania, które stanowiły 84,4%, a następnie kapitały własne z udziałem 9,2%. W porównaniu do stanu na koniec 2003 roku zobowiązania zwiększyły się o 1.292,7 mln zł, co przy wyższej dynamice innych pozycji spowodowało, że ich udział w pasywach ogółem zmniejszył się o 1,9 pp. Udział kapitałów własnych zwiększył się o 1,6 pp.

Tabela 8. Podstawowe pozycje pasywów (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
1. Zobowiązania - od sektorów: finansowego, niefinansowego, budżetowego	74 170 558 73 376 675	84,4% 83,4%	72 877 875 72 651 468	86,3% 86,1%	101,8% 101,0%
2. Fundusze specjalne i inne zobowiązania	1 012 943	1,2%	879 804	1,0%	115,1%
3. Koszty i przychody rozliczane w czasie oraz zastrzeżone	3 274 936	3,7%	2 968 367	3,5%	110,3%
4. Rezerwy	1 402 821	1,6%	1 303 158	1,5%	107,6%
5. Kapitały własne (z zyskiem)	8 070 534	9,2%	6 399 135	7,6%	126,1%
Razem	87 931 792	100,0%	84 428 339	100,0%	104,1%

Zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2004 roku kwota zobowiązań ogółem Banku wyniosła 74.170,6 mln zł. Łączne zobowiązania wobec sektorów finansowego, niefinansowego i budżetowego wyniosły 73.376,7 mln zł, a pozostałe 793,9 mln zł to zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych oraz wobec banku centralnego. W stosunku do stanu sprzed roku zobowiązania Banku wzrosły o 1,8%.

Zestawienia prezentowane poniżej dotyczą wyłącznie zobowiązań Banku wobec sektorów.

Tabela 9. Struktura zobowiązań wobec sektorów

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2003	Zmiana w pp.	Dynamika wartości
1	2	3	4	5
1. Zobowiązania wobec sektora finansowego	1,2%	1,5%	-0,3	82,9%
2. Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	91,4%	94,1%	-2,7	98,1%
3. Zobowiązania wobec sektora budżetowego	7,3%	4,4%	2,9	168,9%
Razem	100,0%	100,0%		101,0%

Na koniec 2004 roku dominującą pozycję zobowiązań (95,9%) stanowiły środki na rachunkach i depozyty klientów, wynoszące 70.358,9 mln zł, które w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku zwiększyły się o 1,5%.

Tabela 10. Zobowiązania wobec sektorów wg rodzajów (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
1. Środki na rachunkach i depozyty klientów	70 358 884	95,9%	69 340 528	95,4%	101,5%
2. Depozyty banków i innych podmiotów finans.	748 644	1,0%	1 022 269	1,4%	73,2%
3. Kredyty i pożyczki otrzymane	131 892	0,2%	59 746	0,1%	220,8%
4. Inne zobowiązania	272 800	0,4%	302 937	0,4%	90,1%
5. Odsetki	1 864 455	2,5%	1 925 988	2,7%	96,8%
Zobowiązania razem	73 376 675	100,0%	72 651 468	100,0%	101,0%

W porównaniu do stanu sprzed roku nastąpiły zmiany w strukturze terminowej zobowiązań, polegające na zwiększeniu udziału (z 32,7% do 34,2%) zobowiązań bieżących kosztem terminowych. W strukturze terminowej nastąpiło przesunięcie środków do przedziału o terminie wymagalności powyżej 3 miesięcy do 1 roku (wzrost udziału w zobowiązaniach z 24,8% do 25,9%) z terminów do 1 miesiąca (spadek udziału z 21,9% do 20,3%) i z terminem powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy (spadek udziału z 18,1% do 17,0%).

Pozycje pozabilansowe

Na koniec 2004 roku suma pozycji pozabilansowych Banku wyniosła 194.748,8 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku zwiększyła się o 110,8%. Główną pozycję w tej kwocie (87,3%) stanowiły zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży, dotyczące głównie terminowych operacji wymiany oraz operacji instrumentami finansowymi, zawieranymi w celu regulacji płynności Banku, spekulacji oraz arbitrażu pomiędzy rynkami finansowymi. W porównaniu do stanu

sprzed roku zobowiązania te zwiększyły się ponad dwukrotnie, co wynikało głównie ze zwiększenia sald transakcji związanych z instrumentami pochodnymi.

Zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane na koniec 2004 roku wyniosły 12.292,3 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku obniżyły się o 36%, głównie na skutek obniżenia o 64,8% (z 13.038,4 mln zł do 4.585,2 mln zł) kwoty udzielonych zobowiązań z tytułu linii kredytowych.

Tabela 11. Pozycje pozabilansowe (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
I. Zobowiązania warunkowe	12 292 273	6,3%	19 206 832	20,8%	64,0%
1. Zobowiązania udzielone:	7 148 458	3,7%	14 317 584	15,5%	49,9%
a) finansowe	6 290 493	3,2%	13 926 208	15,1%	45,2%
b) gwarancyjne	857 965	0,4%	391 376	0,4%	219,2%
2. Zobowiązania otrzymane:	5 143 815	2,6%	4 889 248	5,3%	105,2%
a) finansowe	714 887	0,4%	84 906	0,1%	842,0%
b) gwarancyjne	4 428 928	2,3%	4 804 342	5,2%	92,2%
II. Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	170 088 351	87,3%	70 103 906	75,9%	242,6%
III. Pozostałe	12 368 143	6,4%	3 077 641	3,3%	401,9%
- zobowiązania nieodwołalne	9 504 544	4,9%	97 355	0,1%	9762,8%
- otrzymane zabezpieczenia	2 863 599	1,5%	2 980 286	3,2%	96,1%
Pozycje pozabilansowe razem	194 748 767	100,0%	92 388 379	100,0%	210,8%

4.3. Rachunek zysków i strat

W 2004 roku PKO BP SA osiągnął zysk brutto w wysokości 1.802,9 mln zł, o 143,0 mln zł tj. 8,6% wyższy niż w 2003 roku. Obowiązkowe obciążenia Banku z tytułu podatku dochodowego wyniosły 350,3 mln zł, a udział w zyskach netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności wyniósł 58,4 mln zł. Po uwzględnieniu tych pozycji zysk netto zamknął się kwotą 1.511,1 mln zł, czyli był wyższy o 318,4 mln zł (26,7%) niż uzyskany w 2003 roku.

Tabela 12. Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat (tys. zł)

Wyszczególnienie	2004	2003	zmiana	Dynamika
1	2	3	4	5
1. Wynik działalności bankowej, w tym:	5 424 328	5 403 923	20 405	100,4%
1.1. Wynik z tytułu odsetek	3 590 306	3 432 371	157 935	104,6%
1.2. Wynik z tytułu prowizji	1 581 055	1 375 090	205 965	115,0%
1.3. Przychody z udziałów lub akcji	3 396	4 401	-1 005	77,2%
1.4. Wynik z operacji finansowych	-185 363	59 897	-245 260	x
1.5. Wynik z pozycji wymiany	434 934	532 164	-97 230	81,7%
2. Saldo pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych	97 808	102 389	-4 581	95,5%
3. Koszty działania banku	-3 173 840	-3 098 482	-75 358	102,4%
4. Amortyzacja środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych	-471 396	-468 448	-2 948	100,6%
5. Różnica wartości rezerw i aktualizacji wartości aktywów finansowych	-74 180	-279 797	205 617	26,5%
6. Wynik działalności operacyjnej	1 802 720	1 659 585	143 135	108,6%
7. Wynik operacji nadzwyczajnych	229	401	-172	57,1%
8. Zysk (strata) brutto	1 802 949	1 659 986	142 963	108,6%
9. Podatek dochodowy	-350 330	-416 180	65 850	84,2%
10. Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	58 446	-51 100	109 546	x
11. Zysk (strata) netto	1 511 065	1 192 706	318 359	126,7%

Wynik działalności bankowej w 2004 roku wyniósł 5.424,3 mln zł i był o 0,4% wyższy od wyniku osiągniętego przed rokiem.

Wynik z tytułu odsetek

W 2004 roku Bank uzyskał wynik z tytułu odsetek w wysokości 3.590,3 mln zł (o 4,6% wyższy od uzyskanego w 2003 roku), na który złożyły się przychody odsetkowe w wysokości 5.245,0 mln zł pomniejszone o koszty odsetkowe wynoszące 1.654,7 mln zł. W stosunku do 2003 roku przychody wzrosły o 2,9%, natomiast koszty uległy zmniejszeniu o 0,8%.

Największy udział w generowaniu przychodów odsetkowych Banku w 2004 roku miały przychody od klientów (sektory niefinansowy i budżetowy) stanowiące 56,8% przychodów, a następnie przychody odsetkowe z obligacji i bonów skarbowych, tj. papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu (33,4%).

W strukturze kosztów odsetkowych dominującą pozycję w 2004 roku miały koszty z tytułu depozytów sektora niefinansowego (87,1%) i budżetowego (9,6%). W porównaniu do 2003 roku o 3,6 pp. zwiększył się udział odsetek wypłaconych sektorowi budżetowemu, co wynikało z istotnego zwiększenia stanu środków zdeponowanych w Banku przez podmioty budżetowe.

Tabela 13. Struktura i dynamika przychodów i kosztów odsetkowych

Wyszczególnienie	Struktura 2004	Struktura 2003	Zmiana w pp.	Dynamika wartości
1	2	3	4	5
Przychody z tytułu odsetek razem, w tym:	100,0%	100,0%		102,9%
a) od sektora finansowego	9,8%	9,7%	0,1	104,1%
b) od sektora niefinansowego	43,7%	39,3%	4,4	114,4%
c) od sektora budżetowego	13,1%	12,0%	1,1	112,2%
d) od papierów wartościowych o stałej kwocie dochodu	33,4%	39,0%	-5,6	88,1%
Koszty odsetek razem, w tym:	100,0%	100,0%		99,2%
a) dla sektora finansowego	3,4%	3,1%	0,2	107,2%
b) dla sektora niefinansowego	87,1%	90,9%	-3,9	95,0%
c) dla sektora budżetowego	9,6%	5,9%	3,6	159,6%

Średnie oprocentowanie aktywów odsetkowych ogółem w 2004 roku wyniosło 6,8% i było niższe niż rok wcześniej o 0,1 pp., a średnie oprocentowanie pasywów ogółem wyniosło 2,5% i pozostało na niezmiennym poziomie w stosunku do 2003 roku. Rozpiętość odsetkowa w 2004 roku wyniosła 4,3% i w porównaniu do 2003 roku zmniejszyła się o 0,1 pp.

Wynik z tytułu prowizji i opłat

Uzyskany w 2004 roku wynik z tytułu prowizji i opłat w wysokości 1.581,1 mln zł był wyższy niż rok wcześniej o 15%. Na uzyskany wynik złożyły się przychody z opłat i prowizji w wysokości 1.865,2 mln zł i koszty z tego tytułu wynoszące 284,2 mln zł. Ich dynamika wyniosła odpowiednio 116,1% oraz 122,9%.

Zdecydowana większość (71,4%) przychodów prowizyjnych uzyskanych przez Bank w 2004 roku pochodziła z prowizji pozakredytowych, w tym głównie od wpłat gotówkowych, z tytułu obsługi kart bankowych oraz opłat za prowadzenie rachunku. Pozostałe 26,4% przychodów prowizyjnych było związane z działalnością kredytową Banku, a 2,2% z działalnością maklerską.

Uzyskane w 2004 roku przychody z prowizji i opłat były wyższe niż w poprzednim roku o 258,9 mln zł, tj. o 16,1%, głównie dzięki:

- wprowadzeniu do oferty Banku nowych produktów i usług,
- zwiększeniu liczby rachunków bankowych oraz wyemitowanych kart bankowych,
- podjęciu działań aktywizujących sprzedaż kredytów (kredyty konsumpcyjne sezonowe i kredyty mieszkaniowe),
- zmianie Taryfy prowizji i opłat bankowych, obowiązującej od 1 stycznia 2004 roku.

Tabela 14. Struktura i dynamika przychodów z prowizji i opłat

Wyszczególnienie	Struktura 2004	Struktura 2003	Zmiana w pp.	Dynamika wartości
1	2	3	4	5
a) prowizje z tytułu działalności bankowej	97,8%	98,8%	-1,0	114,9%
- prowizje kredytowe	26,4%	23,7%	2,7	129,3%
- prowizje pozakredytowe	71,4%	75,1%	-3,7	110,4%
b) prowizje z tytułu działalności maklerskiej	2,2%	1,2%	1,0	216,2%
Przychody z tytułu prowizji razem	100,0%	100,0%		116,1%

Największe pozycje kosztów prowizyjnych Banku, stanowiące łącznie ponad 80% kosztów poniesionych w 2004 roku, stanowiły opłaty z tytułu obsługi kart bankowych oraz prowizje zapłacone agentom. W porównaniu do 2003 roku udział tych pozycji w kosztach prowizyjnych zmniejszył się o 2,3 pp.

Wynik z operacji finansowych, wynik z pozycji wymiany oraz przychody z udziałów lub akcji

Operacje finansowe, operacje wymiany oraz przychody z udziałów lub akcji w 2004 roku przyniosły Bankowi dodatni wynik w wysokości 253,0 mln zł, na co złożyły się: dodatni wynik z pozycji wymiany w wysokości 434,9 mln zł, przychody z udziałów lub akcji na poziomie 3,4 mln zł oraz ujemny wynik na operacjach finansowych w wysokości 185,4 mln zł.

Na poziom dodatniego wyniku z pozycji wymiany wpływ miały wyniki uzyskane z operacji *swap* walutowy *forward* walutowy oraz kontrakty CIRS (*Currency Interest Rate Swap*), a także wynik z wyceny aktywów i pasywów bilansowych wyrażonych w walucie.

Poziom wyniku z operacji finansowych był skutkiem ujemnego wyniku na operacjach papierami wartościowymi oraz instrumentami pochodnymi. Do wyniku na operacjach instrumentami pochodnymi zaliczany jest wynik zrealizowany na kontraktach IRS (*Interest Rate Swap*) i FRA (*Forward Rate Agreement*) zabezpieczających bilansowo wynik osiągnięty na aktywach finansowych klasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży (portfel DDS).

W okresie objętym sprawozdaniem Bank nie stosował rachunkowości zabezpieczeń. W strategii zarządzania ryzykiem stopy procentowej Banku stosowane było zabezpieczenie bilansowe aktywów finansowych klasyfikowanych do portfela DDS transakcjami pochodnymi IRS i FRA, klasyfikowanymi do kategorii przeznaczone do obrotu (portfel PDO).

Zarówno instrumenty finansowe znajdujące się w portfelu PDO, jak i w portfelu DDS są wyceniane według wartości godziwej, jednak efekty zmian ich wartości godziwej są ujmowane: w przypadku instrumentów zabezpieczających zaliczanych do portfela PDO - na rachunek zysków i strat, a w przypadku papierów wartościowych z portfela DDS - na kapitał z aktualizacji wyceny, czyli na konto bilansowe.

Ze względu na ujmowanie instrumentów zabezpieczanych oraz zabezpieczających instrumentów pochodnych w różnych portfelach rachunkowych w momencie podwyższonej zmienności stóp procentowych zabezpieczanie bilansowe skutkuje z jednej strony zmiennością kapitału z aktualizacji wyceny w efekcie zmian wartości papierów wartościowych w portfelu DDS, a z drugiej fluktuacją wyniku na operacjach finansowych w kierunku przeciwnym do zmian w kapitale z aktualizacji wyceny, w efekcie zmian wartości instrumentów pochodnych.

Ujemny wynik w kwocie (-)70,1 mln zł, uzyskany na transakcjach IRS i FRA w 2004 roku nie jest stratą ekonomiczną Banku, gdyż został on skompensowany wzrostem o 212,4 mln zł wyceny papierów wartościowych zaliczanych do portfela DDS, odnoszonego na kapitał z aktualizacji wyceny.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami rachunkowości klasyfikacja papierów dłużnych do portfela DDS powoduje, że skumulowana zmiana wartości godziwej instrumentów tego portfela, odłożona na kapitale z aktualizacji wyceny może zostać zaliczona do wyniku z operacji finansowych dopiero w momencie sprzedaży papierów lub ich zapadalności.

Koszty funkcjonowania Banku

Koszty funkcjonowania Banku, obejmujące łącznie koszty działania i amortyzację, w 2004 roku ukształtowały się na poziomie 3.645,2 mln zł, co oznacza ich wzrost w stosunku do poprzedniego roku o 78,3 mln zł, tj. o 2,2%, w tym koszty działania Banku zwiększyły się o 75,4 mln zł (+2,4%), a koszty amortyzacji o 2,9 mln zł (+0,6%).

Tabela 15. Koszty działania Banku według podstawowych kategorii rodzajowych (tys. zł)

Wyszczególnienie	2004		2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
I. Koszty działania Banku, w tym:	3 173 840	87,1%	3 098 482	86,9%	102,4%
a) wynagrodzenia	1 568 343	43,0%	1 534 982	43,0%	102,2%
b) ubezpieczenia i inne świadczenia	317 569	8,7%	306 178	8,6%	103,7%
c) koszty rzeczowe	653 529	17,9%	636 293	17,8%	102,7%
d) podatki i opłaty	49 142	1,3%	50 213	1,4%	97,9%
e) składka i wpłaty na BFG	11 769	0,3%	14 575	0,4%	80,7%
f) pozostałe	573 488	15,7%	556 241	15,6%	103,1%
II. Amortyzacja	471 396	12,9%	468 448	13,1%	100,6%
Koszty funkcjonowania Banku razem	3 645 236	100,0%	3 566 930	100,0%	102,2%

- Koszty wynagrodzeń poniesione przez Bank w 2004 roku były o 33,4 mln zł, tj. o 2,2% wyższe niż w 2003 roku. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zmiany poziomu wynagrodzeń w Banku. Stan zatrudnienia w Banku na 31 grudnia 2004 roku wyniósł 35.386 etatów i zmniejszył się w stosunku do 31 grudnia 2003 roku o 1.161 etatów. Średnie wynagrodzenie ogółem za 2004 rok wzrosło w stosunku do 2003 roku o 5,7%. Wzrost kosztów wynagrodzeń był efektem realizowanej strategii Banku zakładającej stopniowe dostosowanie wysokości wynagrodzeń pracowników Banku do średniego wynagrodzenia w sektorze bankowym w Polsce.
- Koszty ubezpieczeń i innych świadczeń w 2004 roku wyniosły 317,6 mln zł i wzrosły o 3,7% w porównaniu do 2003 roku. Głównym elementem tej pozycji kosztowej są narzuty na wynagrodzenia.
- Koszty rzeczowe w 2004 roku wyniosły 653,5 mln zł i w porównaniu do 2003 roku wzrosły o 17,2 mln zł, tj. o 2,7%. Głównymi składnikami kosztów rzeczowych były: zużycie materiałów i energii, koszty usług materialnych, w tym przede wszystkim telekomunikacyjnych, pocztowych, transportowych, a także koszty remontów i konserwacji oraz serwisowe.
- Koszty z tytułu podatków i opłat w 2004 roku wyniosły 49,1 mln zł i w porównaniu do 2003 roku były niższe o 2,1%.
- Składka Banku na rzecz BFG, obliczana jako określony (ustalany odrębnie na każdy rok) procent aktywów ważonych ryzykiem w 2004 roku wyniosła 11,8 mln zł i w porównaniu do 2003 roku zmniejszyła się o 2,8 mln zł, tj. o 19,3%.
- Pozostałe koszty działania Banku, obejmujące koszty najmu, koszty zabezpieczeń i ochrony mienia, koszty informatyczne, usługi porządkowe, opłaty licencyjne oraz inne płatności z tytułu użytkowania oprogramowania, składki na ubezpieczenie majątkowe i osobowe, koszty medyczne oraz inne, w 2004 roku wyniosły 573,5 mln zł i w porównaniu do 2003 roku wzrosły o 17,2 mln zł, tj. o 3,1%. Wzrost pozostałych kosztów Banku był głównie wynikiem zwiększenia kosztów informatycznych związanych z usługami firm zewnętrznych, promocją, oraz zabezpieczeniem i ochroną mienia.
- W kosztach działania Banku ujęte są wydatki poniesione w związku z prywatyzacją Banku, które wyniosły 44,7 mln zł.
- Koszty amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w 2004 roku wyniosły 471,4 mln zł i w porównaniu do 2003 roku zwiększyły się o 2,9 mln zł, tj. o 0,6%.

Wynik z rezerw celowych i aktualizacji wartości aktywów finansowych

W 2004 roku saldo rezerw celowych i aktualizacji wartości wpłynęło na zmniejszenie zysku brutto Banku o 74,2 mln zł. W porównaniu z 2003 rokiem osiągnięty wynik z rezerw celowych i aktualizacji wartości aktywów finansowych był wyższy o 205,6 mln zł. Poprawa wyniku z rezerw była z jednej strony efektem poprawy jakości portfela kredytowego Banku, a z drugiej wprowadzenia nowych zasad klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw celowych (omówionych w punkcie 4.2 niniejszego sprawozdania).

Tabela 16. Wynik z rezerw celowych i aktualizacji wartości (tys. zł)

Wyszczególnienie	2004	2003	Zmiana	Dynamika
1	2	3	4	5
1. Odpisy na rezerwy i aktualizacja wartości, w tym:	(1 023 983)	(1 372 427)	348 444	74,6%
- odpisy na rezerwy celowe i na ogólne ryzyko bankowe	(1 022 973)	(1 369 971)	346 998	74,7%
- aktualizacja wartości aktywów finansowych	(1 010)	(2 456)	1 446	41,1%
2. Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości, w tym:	949 803	1 092 630	(142 827)	86,9%
- rozwiązanie rezerw celowych i na ogólne ryzyko bankowe	949 155	1 088 882	(139 727)	87,2%
- aktualizacja wartości aktywów finansowych	648	3 748	(3 100)	17,3%
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	(74 180)	(279 797)	205 617	26,5%

4.4. Podstawowe wskaźniki finansowe

Wyniki finansowe PKO BP SA osiągnięte w 2004 roku (w odniesieniu do stanu na koniec 2003 roku) przełożyły się na następujące zmiany **podstawowych wskaźników ilustrujących efektywność działania**:

- nastąpiło zwiększenie o 0,32 pp. wskaźnika zwrotu z aktywów (ROA),
- wskaźnik zwrotu z kapitałów własnych (ROE) zwiększył się o 0,81 pp.,
- wskaźnik kosztów funkcjonowania Banku do wyniku z działalności bankowej (C/I) zwiększył się o 1,19 pp., a po skorygowaniu kosztów 2004 roku o poniesione jednorazowo koszty prywatyzacji wzrost wskaźnika wyniósł 0,37 pp.
- o 5,44 pp. poprawił się poziom pokrycia kosztów działania dochodami z prowizji.

Tabela 17. Podstawowe wskaźniki efektywności działania

Wskaźniki	2004	2003
1	2	3
1. Wynik finansowy netto/średni stan aktywów (ROA_{netto})*	1,75%	1,43%
2. Wynik finansowy netto/średni stan kapitałów własnych (ROE_{netto})**	20,89%	20,08%
3. Wskaźnik kosztów działania i amortyzacji do wyniku z działalności bankowej (C/I)	67,20%	66,01%
4. Wskaźnik kosztów działania i amortyzacji do wyniku z działalności bankowej (C/I) (bez kosztów prywatyzacji poniesionych jednorazowo w 2004 roku)	66,38%	66,01%
5. Wskaźnik pokrycia kosztów działania dochodami z prowizji	49,82%	44,38%

*) wskaźnik ROA_{netto} liczony jako relacja wyniku finansowego netto do średniej arytmetycznej stanów aktywów na początek i koniec okresu sprawozdawczego.

**) Wskaźnik ROE_{netto} liczony jako relacja wyniku netto do średniej arytmetycznej stanów kapitałów własnych (z zyskiem z lat ubiegłych i bieżącego okresu) na początek i koniec okresu sprawozdawczego.

4.5. Kapitały własne i współczynnik wypłacalności

Według stanu na dzień 31 grudnia 2004 roku kapitał zakładowy PKO BP SA wynosił 1.000.000.000 Akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 zł każda, w tym: 510.000.000 Akcji Serii A, 105.000.000 Akcji Serii B oraz 385.000.000 Akcji Serii C. W dniu 31 sierpnia 2004 roku Komisja Papierów Wartościowych i Giełd dopuściła akcje PKO BP SA do obrotu publicznego.

Według stanu na 31 grudnia 2004 roku kapitały razem wyniosły 8.070,5 mln zł, w tym 6.553 mln zł tj. 81,2% stanowiły kapitały własne Banku, a 1.517,5 mln zł tj. 18,8%, stanowił zysk z lat ubiegłych oraz zysk netto okresu bieżącego.

W porównaniu do stanu na koniec 2003 roku kapitały własne Banku zwiększyły się o 1.671,4 mln zł, tj. o 26,1%, głównie w efekcie podziału zysku netto Banku za 2003 rok.

Tabela 18. Kapitały własne (tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2004		Stan na 31.12.2003		Dynamika
	tys. zł	struktura	tys. zł	struktura	
1	2	3	4	5	6
1. Kapitał (fundusz) podstawowy	1 000 000	12,4%	1 000 000	15,6%	100,0%
2. Kapitał (fundusz) zapasowy	2 804 731	34,8%	1 783 827	27,9%	157,2%
3. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny	378 288	4,7%	220 664	3,4%	171,4%
4. Kapitały (fundusze) rezerwowe	2 370 000	29,4%	2 160 000	33,8%	109,7%

Kapitały (fundusze) własne	6 553 019	81,2%	5 164 491	80,7%	126,9%
5. Zysk/strata z lat ubiegłych	6 450	0,1%	41 938	0,7%	15,4%
6. Zysk netto bieżącego okresu	1 511 065	18,7%	1 192 706	18,6%	126,7%
Razem	8 070 534	100,0%	6 399 135	100,0%	126,1%

Współczynnik wypłacalności Banku na dzień 31 grudnia 2004 roku wyniósł 16,77% i w warunkach porównywalnych był wyższy o 0,26 pp. od uzyskanego na koniec 2003 roku (16,51%).

5. PODSTAWOWE SFERY DZIAŁALNOŚCI BANKU

5.1. Bankowość detaliczna

Działania Banku w obszarze bankowości detalicznej miały na celu utrzymanie przez PKO BP dominującej pozycji rynkowej. Bank koncentrował się w 2004 roku na podniesieniu atrakcyjności oferowanych produktów, wzroście jakości obsługi klientów oraz poprawie efektywności sprzedaży poprzez realizację następujących zadań:

- 1) odmiejszczenie rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych w zakresie podstawowej obsługi,
- 2) wdrożenie ogólnobankowego *call center* oraz internetowego kanału dostępu do rachunków Superkonto,
- 3) wprowadzanie do oferty Banku nowych, niestandardowych produktów depozytowych takich jak:
 - 2 letnia lokata o charakterze strukturalnym - „WYSPA SKARBÓW”, łącząca gwarantowane stałe oprocentowanie z możliwością uzyskania dodatkowego zysku wynikającego z wysokości kursu USD/PLN,
 - lokata SAN REMO, LOKATA FRANCUSKA oraz LOKATA SZWEDZKA o stałym oprocentowaniu, oferowane w ramach subskrypcji,
 - rachunek lokacyjny IKE (Indywidualne Konto Emerytalne), charakteryzujący się atrakcyjnym oprocentowaniem oraz brakiem opłat za otwarcie i prowadzenie rachunku,
 - lokata 12-miesięczna oferowana w dwóch subskrypcjach, o wyższym od standardowego oprocentowaniu,
- 4) uatrakcyjnianie oferty kredytów konsumpcyjnych poprzez wprowadzenie promocyjnej sprzedaży kredytów oraz wprowadzenie specjalnych produktów kredytowych dla klientów bankowości prywatnej,
- 5) uruchomienie akcji promocyjnej wydawnictwa kart kredytowych,
- 6) modyfikacje produktów takie jak:
 - modyfikacja obsługi lokat terminowych w walutach wymienialnych zapewniająca ujednolicenie obsługi tych produktów z obsługą standardowych lokat terminowych w walucie polskiej,
 - modyfikacja funkcjonalności kredytu na zakup papierów wartościowych na rynku wtórnym,
 - modyfikacja kredytów dla studentów na warunkach preferencyjnych poprzez rozszerzenie grupy potencjalnych kredytobiorców o doktorantów oraz wydłużenie karencji w spłacie kredytów do dwóch lat od daty ukończenia studiów,
- 7) wprowadzenie z dniem 1 stycznia 2004 roku zmodyfikowanej Taryfy prowizji i opłat bankowych,
- 8) prowadzenie kompleksowego systemu zarządzania sprzedażą, w tym systematycznego prognozowania i monitorowania sprzedaży produktów oferowanych klientom indywidualnym,
- 9) szkolenia dla pracowników służb sprzedażowych, w celu zwiększenia ich efektywności.

Dodatkowo w trakcie procesu prywatyzacji Bank przygotował lokatę prywatyzacyjną, która uprawniała do nabycia akcji PKO BP SA bez redukcji zleceń (maksymalna wartość lokaty była ograniczona do 20 tys. zł).

Na koniec 2004 roku Bank obsługiwał 5.148 tys. rachunków oszczędnościowo – rozliczeniowych (ROR) oraz 364 tys. bieżących rachunków internetowych ROR Inteligo. W porównaniu do stanu z końca 2003 roku liczba rachunków wzrosła łącznie o 396 tys., w tym: liczba ROR klientów indywidualnych o 252 tys. tj. o 5,1%, a rachunków Inteligo dla klientów indywidualnych o 144 tys. tj. o 65,5%. Liczba ZŁOTYCH i PLATYNOWYCH KONT w tym okresie wzrosła o 29,5 tys., tj. o 44,4%.

Na koniec 2004 roku **wolumen depozytów** klientów detalicznych wynosił 53,4 mld zł. W 2004 roku zaobserwowano zmianę preferencji klientów polegającą na przechodzeniu do alternatywnych form oszczędzania, np. lokowania środków w obligacje Skarbu Państwa, bądź w jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych. Świadczy o tym między innymi wartość sprzedanych za pośrednictwem Banku obligacji skarbowych w 2004 roku, która wyniosła 6,9 mld zł i była wyższa w porównaniu do 2003 roku o 3,5 mld zł.

Bank zachował pozycję lidera na rynku detalicznym mimo silnej konkurencji, a jego udział w rynku depozytów osób fizycznych wynosił 29,1%.

Stan kredytów konsumpcyjnych na koniec 2004 roku wyniósł 9,5 mld zł (bez pożyczki hipotecznej ujętej w kredytach mieszkaniowych „nowego” portfela) i w porównaniu do grudnia 2003 zwiększył się o 1,7 mld zł, tj. o 21,2%. Zapewniło to Bankowi 19,7% udziału w rynku kredytów. W ciągu roku udział w rynku kredytów wzrósł o 1,3%.

Małe i średnie przedsiębiorstwa

Podstawowym rachunkiem oferowanym przez Bank małym i średnim przedsiębiorcom jest rachunek bieżący typu PARTNER wraz z pakietem usług skierowanym do wybranych grup klientów: BIZNES PARTNER, AGRO PARTNER oraz MEDYK PARTNER.

Działania prowadzone przez Bank w tym obszarze polegały na wzbogaceniu oferty dla posiadaczy rachunków bieżących typu PARTNER o:

- kartę kredytową PKO Euro Biznes – będącą pierwszą kartą kredytową na rynku polskim oferowaną klientom z segmentu małych i średnich przedsiębiorstw,
- możliwość dostępu do rachunków oraz przeprowadzania operacji za pośrednictwem usług bankowości elektronicznej PKO Inteligo (serwis internetowy, serwis telefoniczny),
- możliwość udzielania na atrakcyjnych warunkach kredytów inwestycyjnych przeznaczonych na finansowanie przedsięwzięć związanych z nieruchomościami, dla prowadzących działalność gospodarczą,
- zestaw „Wspólny Cel” przeznaczony dla organizacji niekomercyjnych,

W 2004 Bank nadal udzielał kredytów preferencyjnych z dopłatami do odsetek bankowych, w ramach współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Na koniec 2004 roku Bank prowadził 267,8 tys. rachunków bieżących typu PARTNER, tj. o 3,7% więcej niż 2003 roku.

Pozostałe produkty i usługi

1) Karty PKO BP SA w obszarze bankowości detalicznej

W 2004 roku Bank rozszerzył swoją ofertę wydając karty kredytowe dla:

- studentów – PKO Visa Electron STUDENT o oprocentowaniu analogicznym jak przy karcie kredytowej dla posiadaczy ROR, z promocyjnym wprowadzeniem braku opłaty wydawniczej obowiązującym od daty wprowadzenia produktu do końca roku,
- małych i średnich przedsiębiorstw - pierwsze w kraju karty kredytowe PKO Euro Biznes.

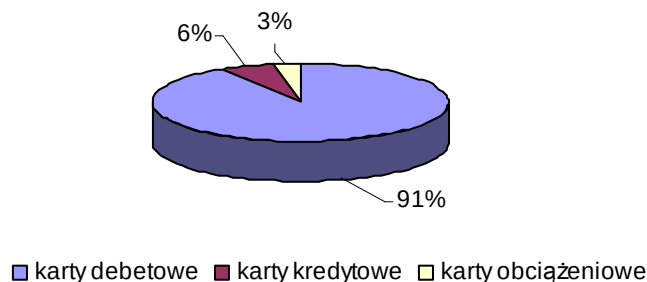
Wydane zostały również karty PKO Ekspres z nową wizualizacją - Aurum i Platinum dla klientów Bankowości Prywatnej.

PKO Bank Polski na koniec grudnia 2004 roku oferował w segmencie klienta detalicznego 22 produkty kartowe. Liczba kart przekroczyła 5,39 mln sztuk, w tym było 356 tys. kart Inteligo oraz 136 tys. kart debetowych i 13 tys. kredytowych wydanych dla segmentu bankowości małych i średnich przedsiębiorstw. W stosunku do 2003 roku liczba kart ogółem wzrosła o 13%.

W 2004 roku Bank utrzymał swoją pozycję lidera na rynku kart bankowych dla klientów detalicznych, osiągając udział rynkowy na poziomie około 34% (taki sam jak w 2003 roku).

Struktura kart PKO BP SA w 2004 roku

Liczba operacji dokonanych przy użyciu kart tego segmentu wyniosła blisko 218 mln sztuk (wzrost o 21%), natomiast ich wartość osiągnęła prawie 44 mld zł (wzrost o 22%). Średnia liczba operacji zrealizowanych w 2004 roku na jedną kartę wzrosła z 40 do 43. Udział operacji bezgotówkowych wzrósł o 3 pp. z 20% do 23% ogólnej liczby operacji, a dynamika wzrostu ich wartości była większa niż transakcji gotówkowych i wyniosła 34%.

2) Wypłata rekompensat

Rekompensaty wypłacane są dla pracowników sfery budżetowej, którym w II półroczu 1991 roku i w I półroczu 1992 roku nie zwaloryzowano wynagrodzeń oraz dla emerytów i rencistów, którzy w 1991 roku utracili wzrosty i dodatki do emerytur i rent, należne z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

W 2004 roku Ministerstwo Skarbu Państwa przekazało do Banku środki w kwocie 1.385,7 mln zł. Z tych środków, a także ze środków przekazanych w latach poprzednich, wypłacono 1.416,9 mln zł dla 546,5 tys. uprawnionych osób.

3) Wypłata świadczeń

W 2004 roku Fundacja „Polsko-Niemieckie POJEDNANIE” przekazała Bankowi środki w kwocie 1.022,7 mln zł, z których wypłacono 925,8 mln zł dla 556,7 tys. uprawnionych osób.

W dniu 25 maja 2004 roku między Powszechną Kasą Oszczędności Bankiem Polskim, a Fundacją „Polsko-Niemieckie POJEDNANIE” podpisana została nowa umowa na obsługę wypłat świadczeń pieniężnych ze środków pomocy humanitarnej. Umowa ta przedłużyła okres realizacji wypłat do 31 grudnia 2006 roku.

5.2. Bankowość korporacyjna

W 2004 roku działania Banku koncentrowały się na ugruntowaniu pozycji i wizerunku w zakresie obsługi przedsiębiorstw i samorządów terytorialnych. W tym celu:

- wyodrębniono sieć dedykowaną do obsługi klientów korporacyjnych,
- zindywidualizowano obsługę klientów korporacyjnych przez ich imienne przypisanie do portfeli regionalnych oddziałów korporacyjnych, zamiejscowych zespołów doradców i doradców,
- prowadzono szkolenia dla pracowników sieci korporacyjnej, w tym dla doradców klienta korporacyjnego aby zwiększyć ich efektywność.

Ponadto koncentrowano się na pozyskiwaniu nowych klientów oraz rozszerzaniu zakresu współpracy z aktualnymi klientami, w szczególności poprzez obsługę transakcyjną oraz usługi typu „*cash management*”.

Najistotniejszymi branżami, z którymi Bank współpracował w 2004 roku, poza jednostkami budżetowymi szczebla rządowego i samorządowego, były: wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej, telekomunikacja, sprzedaż hurtowa i produkcja wyrobów farmaceutycznych, wynajem maszyn i urządzeń.

Na koniec 2004 roku **stan depozytów** klientów korporacyjnych, łącznie z małymi i średnimi przedsiębiorstwami wyniósł 12,1 mld zł i w stosunku do stanu z poprzedniego roku zwiększył się o 32,7%. Udział w rynku depozytów wyniósł 8,6% i w odniesieniu do roku poprzedniego wzrósł o 0,6%.

Wolumen kredytów udzielonych klientom korporacyjnym, łącznie z małymi i średnimi przedsiębiorstwami na koniec 2004 roku wyniósł 15,2 mld zł i w porównaniu do 2003 roku zmniejszył się o 5,9%. Udział w rynku kredytów na koniec 2004 roku wyniósł 9,0%.

Ponadto w obszarze bankowości korporacyjnej Bank:

- 1) przygotował ofertę produktową („Program Europejski”) dla beneficjentów pomocy unijnej po akcesji Polski do UE,

Jest to oferta o kompleksowym charakterze, ze wsparciem z Unii Europejskiej. Program jest adresowany nie tylko dla podmiotów realizujących przedsięwzięcia i składających wnioski o dofinansowanie, ale także dla wykonawców projektów i dostawców usług, w sposób kompleksowy odpowiadający na potrzeby projektodawców, związane zarówno z dostępem do źródeł finansowania, jak i usług rozliczeniowych i doradczych.

W roku 2004 zawarto 350 umów kredytowych na przedsięwzięcia realizowane ze współfinansowaniem ze środków funduszy pomocowych Unii Europejskiej o wartości 192,9 mln zł (dotyczy to zarówno klientów korporacyjnych jak i małych i średnich przedsiębiorstw).

- 2) brał aktywny udział w finansowaniu działalności inwestycyjnej oraz niedoborów budżetowych jednostek samorządu terytorialnego oraz służył pomocą w pozyskiwaniu finansowania z funduszy przedakcesyjnych Unii Europejskiej, a także przygotowaniu sektora do efektywnego korzystania z funduszy strukturalnych,

Na koniec 2004 roku zaangażowanie wobec jednostek szczebla rządowego i samorządowego spadło o blisko 0,42 mld zł, tj. 5,8% w stosunku do roku poprzedniego. Kredyty udzielone jednostkom szczebla samorządowego stanowiły 38,2% ogólnego zaangażowania Banku w sektor budżetowy. Depozyty jednostek budżetowych szczebla rządowego i samorządowego wzrosły o 2,3 mld zł, tj. o 77,7% w stosunku do 2003 roku.

- 3) współpracował z krajowymi instytucjami finansowymi, przyczyniając się do zwiększenia aktywności na rynku transakcji dłużnymi papierami wartościowymi,

- 4) zwiększał aktywność związaną z kartami bankowymi.

W wyniku takiego podejścia na koniec grudnia 2004 roku obsługiwanych było prawie 49 tys. kart wydanych łącznie klientom korporacyjnym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom – o 13% więcej w porównaniu z grudniem 2003 roku. W ciągu 2004 roku nastąpił przyrost o 5,8 tys. kart. Największy udział w obsługiwanych kartach na koniec grudnia 2004 miały karty debetowe PKO Visa Business Electron – 80%. Dla porównania, karty obciążeniowe PKO MC Business Srebrne posiadały udział 13%, a Złote – 7%.

Wysoka dynamika sprzedaży kart przełożyła się również na znaczny wzrost dokonywanych przy ich użyciu transakcji. W 2004 roku kartami biznesowymi PKO BP SA dokonano łącznie około 2 mln transakcji o łącznej wartości przekraczającej 1,9 mld zł. Stanowiło to wzrost w stosunku do 2003 roku odpowiednio o 61% i o 56%.

5.3. Finansowanie nieruchomości

W 2004 roku głównym celem aktywności PKO BP w obszarze finansowania nieruchomości było utrzymanie dominującej pozycji rynkowej.

Od 1987 roku PKO BP przejął określone w przepisach prawa zadania w zakresie udzielania kredytów na budownictwo mieszkaniowe spółdzielniom mieszkaniowym i osobom fizycznym. Kredyty te zwane kredytami wspomagаныmi przez budżet państwa lub „starego” portfela udzielane były do 31 marca 1996 roku.

Do kredytów „nowego” portfela zaliczane są kredyty mieszkaniowe, które nie są wspomagane przez budżet państwa.

Szczegółowe informacje dotyczące „starego” i „nowego” portfela kredytów mieszkaniowych podano w dodatkowych notach objaśniających do Sprawozdania Finansowego Banku.

Kredyty mieszkaniowe „nowego” portfela

Według stanu na dzień 31 grudnia 2004 roku zadłużenie z tytułu produktów mieszkaniowych „nowego” portfela wyniosło 13,3 mld zł. W stosunku do stanu na koniec 2003 roku, zwiększyło się ono o 2 mld zł.

Dominujące znaczenie w portfelu odgrywał kredyt WŁASNY KĄT. Zadłużenie z tytułu tego produktu wyniosło na koniec grudnia 2004 roku 10,8 mld zł, stanowiąc około 81,1% wartości nowego portfela mieszkaniowego ogółem.

W ciągu całego roku sprzedaż kredytów/pożyczek „nowego” portfela osiągnęła rekordowy poziom i wyniosła 5,3 mld zł, co oznacza, że była wyższa od sprzedaży w 2003 roku ogółem o 20,5%. Najwyższe poziomy sprzedaży uzyskano w kwietniu i w grudniu - odpowiednio 545 mln zł oraz 590 mln zł.

W strukturze sprzedaży w 2004 roku dominowała sprzedaż kredytów WŁASNY KĄT, która stanowiła 83% sprzedaży ogółem. W ostatnich miesiącach 2004 roku coraz większą rolę zaczynały odgrywać produkty zabezpieczone hipotecznie na cele niemieszkania – kredyt konsolidacyjny i pożyczka hipoteczna. W 2004 roku wzrósł również udział kredytów/pożyczek „nowego” portfela udzielanych w walutach wymienialnych (głównie we frankach szwajcarskich) średnio z poziomu 17,5% w 2003 roku do 39,1% w 2004 roku.

W celu podwyższenia atrakcyjności oferty i lepszego jej dostosowania do potrzeb klientów:

- wydzielono w strukturze kredytu WŁASNY KĄT trzy podprodukty – kredyt WŁASNY KĄT hipoteczny, WŁASNY KĄT biznes i WŁASNY KĄT lokatorski, w zależności od celów kredytowania,
- wprowadzono zmiany dotyczące warunków udzielania kredytów. Polegały one głównie na wydłużeniu okresu kredytowania do 30 lat, wprowadzeniu annuitetowej formuły spłaty dla kredytów mieszkaniowych i pożyczek hipotecznych udzielanych w walutach wymienialnych oraz wprowadzeniu możliwości skredytowania większości opłat i kosztów ponoszonych w związku z transakcją mieszkaniową,
- wprowadzono do oferty kredyt konsolidacyjny, pozwalający na spłatę innych zobowiązań klienta, np. kredytu w rachunku bieżącym, kredytu konsumpcyjnego, itp.,
- dokonano zmian w zakresie oferowanej struktury cen. Nowa siatka marż, zarówno dla kredytów udzielanych w walucie polskiej, jak i w walutach wymienialnych, uzależniła wysokość oferowanej marży, od wkładu finansowego kredytobiorcy oraz kwoty udzielonego kredytu, w wyniku czego podwyższono marżę na nowoudzielonych kredytach,
- wydzielono w strukturze kredytu NOWY DOM podprodukty NOWY DOM sprzedaż, NOWY DOM wynajem, NOWY DOM zakup oraz NOWY DOM remont, w zależności od celu kredytowania,
- przygotowano restrukturyzację portfela kredytów z odroczoną spłatą części należności, stwarzającą możliwość zamiany tych kredytów na kredyty WŁASNY KĄT, co ma wpływ na poziom spłacalności tego portfela kredytów,
- zrealizowano dwie kampanie promocyjne kredytów mieszkaniowych WŁASNY KĄT Hipoteczny – które przyniosły rekordowe poziomy sprzedaży w kwietniu i w grudniu.

Kredyty mieszkaniowe wspomagane przez budżet państwa

Zadłużenie ogółem z tytułu kredytów mieszkaniowych objętych pomocą budżetu państwa na koniec 2004 roku razem ze skapitalizowanymi odsetkami wyniosło około 3,1 mld zł i w odniesieniu do stanu na koniec 2003 roku nastąpił spadek zadłużenia o 323 mln zł, tj. o 9,5%.

Okolo 95% kredytów mieszkaniowych (zadłużenie wobec Banku) wspieranych z budżetu państwa stanowiły kredyty objęte przejściowym wykupem odsetek, spłacane wg formuły normatywnej i dochodowej.

Zasadniczym celem działań Banku związanych z posiadaniem w portfelu kredytowym kredytów objętych pomocą budżetu państwa było utrzymanie bardzo wysokiej ich spłacalności (około 99 %).

Obsługa depozytów na książeczkach mieszkaniowych

Na koniec 2004 roku Bank PKO BP SA prowadził obsługę około 2,1 mln rachunków książeczek mieszkaniowych, na których zgromadzone były oszczędności w wysokości 5,1 mld zł.

W 2004 roku nastąpił przyrost założonych książeczek bez prawa do premii gwarancyjnej o 131,1 tys. oraz przyrost uaktywnionych książeczek mieszkaniowych z premią gwarancyjną o ok. 8,1 tys., co przełożyło się na wzrost depozytów o ponad 1,0 mld zł. Wobec powyższego w stosunku do końca 2003 roku zmianie uległa struktura ilościowa książeczek mieszkaniowych - książeczki z prawem do

premii gwarancyjnej stanowią około 45 % ogółu depozytów (spadek o 13,5%), a 55% książeczki bez prawa do premii.

Celem dalszego uatrakcyjnienia formy celowego oszczędzania na mieszkanie, jakim jest książeczka mieszkaniowa do oferty Banku został wprowadzony nowy roczny termin systematycznego oszczędzania.

Obsługa klientów instytucjonalnych rynku mieszkaniowego

Klienci instytucjonalni rynku mieszkaniowego (tj. spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i deweloperzy) objęci są specjalną, kompleksową obsługą. Oferta ta zawiera całościowy pakiet usług oferowany klientom instytucjonalnym, ich zarządom, a także np. członkom spółdzielni mieszkaniowych.

W ramach dostosowywania oferty produktów i usług bankowych do potrzeb klientów w 2004 roku:

- wprowadzony został do oferty Banku pakiet usług „Nasza Wspólnota” dla wspólnot mieszkaniowych,
- z kredytu NOWY DOM kredyt inwestorski wyodrębniono NOWY DOM remont.

Aktywizacja sprzedaży przełożyła się na:

- przyrost środków zdeponowanych na rachunkach tych klientów o 27,4%,
- sześciokrotny wzrost liczby zawartych umów dotyczących Systemu Wirtualnych Rachunków Kontrahenckich na koniec 2004 roku.

5.4. Działalność na rynku pieniężnym

Działalność Banku na rynku pieniężnym w 2004 roku koncentrowała się głównie na:

- dostosowaniu bieżącej polityki inwestycyjnej do tendencji występujących na rynku. W okresie wzrostu ryzyka stopy procentowej polityka inwestycyjna polegała na zajmowaniu pozycji w instrumentach krótkoterminowych i stosowaniu na większą skalę transakcji zabezpieczających (wartość otwartych pozycji netto w IRS wzrosła na koniec września do prawie 12 mld zł); w ostatnim kwartale roku zwiększano wrażliwość na ryzyko stopy procentowej, głównie poprzez zakup instrumentów o większym duration (5 i 10 letnie papiery wartościowe), mniej zawierano również transakcje zabezpieczających,
- dywersyfikacji portfela aktywów skarbowych poprzez zakup skarbowych i nieskarbowych papierów wartościowych nominowanych w walutach obcych,
- zapewnieniu długoterminowego finansowania w CHF, w tym celu w ubiegłym roku zwiększono poziom zaangażowania strukturalnego w tej walucie o 0,6 mld CHF do 1 mld CHF,
- rozwoju transakcji z klientami niebankowymi; w 2004 roku rozszerzono ofertę produktową w obszarze dłużnych papierów wartościowych i transakcji pochodnych, a dynamika obrotów z klientami niebankowymi wyniosła 110%,
- podejmowaniu działań umożliwiających sprzedaż instrumentów strukturyzowanych z wbudowanymi opcjami walutowymi,
- wdrożeniu zmian restrukturyzacyjnych i technologicznych - we wszystkich oddziałach Banku sfinalizowano implementację systemu autodealingowego łączącego *on line* sieć placówek z Departamentem Skarbu.

5.5. Działalność maklerska

W 2004 roku Bankowy Dom Maklerski PKO BP umocnił swoją pozycję na rynku kapitałowym. Sprzyjał temu wyraźny wzrost koniunktury na tym rynku - główne indeksy giełdowe wzrosły przeciętnie o 26,3%, a roczne obroty na GPW wzrosły o 17%, do poziomu 136 mld zł.

BDM PKO BP poprawił swoją pozycję w czołówce biur maklerskich i osiągnął w skali całego roku znaczący wzrost udziałów na rynku wtórnym wszystkich typów instrumentów:

- udział w obrotach na rynku akcji wyniósł 6,1%, co oznacza wzrost w porównaniu do 2003 roku o 2,6 pp.,
- udział w obrotach na rynku obligacji wyniósł 28,8%, co oznacza wzrost w porównaniu do 2003 roku o 16,3 pp.,

- udział w obrotach na rynku kontraktów terminowych wyniósł 5,1%, co oznacza wzrost w porównaniu do 2003 roku o 0,2 pp.,
- udział w obrotach na rynku opcji indeksowych wyniósł 6,0%, co oznacza wzrost w porównaniu do 2003 roku o 0,6 pp.

Podejmowane działania przyczyniły się do osiągnięcia w 2004 roku wyniku finansowego brutto w wysokości 57,0 mln zł, czyli ponaddwukrotnie wyższego od wyniku finansowego w 2003 roku.

W 2004 roku Bank poniósł koszt w wysokości 14,8 mln zł z tytułu promocji i reklamy obligacji Skarbu Państwa zgodnie z umową o pełnieniu funkcji agenta emisji skarbowych przez PKO BP.

Na koniec 2004 roku liczba rachunków (łącznie inwestycyjnych i rejestrowych) prowadzonych przez BDM PKO BP wyniosła ponad 362 tys. szt. W porównaniu do stanu na koniec grudnia 2003 roku liczba rachunków zwiększyła się o ok. 112 tys.

Wartość aktywów klientów na rachunkach inwestycyjnych i rejestrowych na koniec 2004 roku osiągnęła poziom 13,5 mld zł, co oznacza wzrost o 167% w stosunku do 2003 roku.

Na wzrost pozycji BDM PKO BP na rynku kapitałowym (poza wzrostem udziałów w obrotach giełdy oraz obsługą emisji Obligacji Skarbowych) istotny wpływ miały:

- obsługa emisji na rynku pierwotnym i wprowadzanie spółek do obrotu giełdowego,
- wzrost aktywności animatora rynku i animatora emitenta oraz restrukturyzacja portfela animatora,
- wysoka pozycja na rynku pod względem liczby wydanych rekomendacji.

5.6. Współpraca międzynarodowa

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

PKO BP SA uczestniczy w programie "*Loan Window*" w ramach "*UE/EBRD SME Finance Facility*" (na podstawie zawartej w dniu 21 lutego 2003 roku Umowy Pożyczki z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju na finansowanie małych i średnich przedsiębiorstw - klientów PKO BP SA w formie kredytów inwestycyjnych i obrotowych). Do dnia 31 grudnia 2004 roku podpisano 1.368 umów kredytowych na łączną kwotę 24,7 mln EUR, z czego uruchomiono 1.340 kredytów na łączną kwotę 24,4 mln EUR, zaś saldo kredytów czynnych (1.262 kredyty) wynosiło 19,4 mln EUR.

Współpraca w ramach programu obejmuje obok udzielania kredytów ze środków EBOR, także działania mające na celu usprawnienie procesu kredytowania Małych i Średnich Przedsiębiorstw w PKO BP SA.

Europejski Bank Inwestycyjny

W dniu 29 kwietnia 2004 roku została podpisana umowa pomiędzy Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), jako kredytodawcą, a Bankiem, jako kredytobiorcą. Umowa została zawarta na podstawie umowy ramowej z dnia 1 grudnia 1997 roku pomiędzy EBI, a Rzeczpospolitą Polską dotyczącej prowadzenia działalności przez EBI w Polsce. Przedmiotem umowy jest udzielenie przez EBI na rzecz Banku kredytu w dowolnej walucie wymienialnej w wysokości równej 100 mln euro. Kredyt ma zostać przeznaczony przez Bank na dalszą działalność kredytową w zakresie finansowania małych i średnich projektów inwestycyjnych w zakresie energii, ochrony zdrowia i środowiska, rozwoju infrastruktury oraz przemysłu.

Współpraca z agencjami ratingowymi

Oceny ratingowe są obecnie przyznawane Bankowi przez cztery agencje ratingowe: Moody's, Standard & Poor's, Capital Intelligence oraz Fitch Ratings. Są to oceny przyznawane nieodpłatnie na podstawie dostępnych publikowanych informacji, w tym przede wszystkim raportów rocznych oraz informacji o Banku udostępnianych podczas bezpośrednich kontaktów przedstawicieli agencji z Bankiem.

W 2004 roku oceny ratingowe PKO BP SA zmieniły:

- Moody's – podniosła ocenę siły finansowej w dniu 16 kwietnia 2004 roku z D do D+,
- Standard & Poor's – w dniu 25 sierpnia 2004 roku podwyższyła ocenę długookresową z BBpi do BBBpi,

Wzrost ocen ratingowych Banku ograniczony jest pułapem ocen przyznawanych przez agencje polskiej gospodarki, tzw. *country ceiling*.

Tabela 19. Oceny ratingowe przyznane PKO BP SA wg stanu na 31.12.2004 r.

FITCH RATINGS	
Ocena wsparcia	2
STANDARD AND POOR'S	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie krajowej	BBBpi
MOODY'S INVESTORS SERVICE LTD.	
Długookresowa ocena depozytów	A2 z perspektywą stabilną
Krótkookresowa ocena depozytów	Prime-1 z perspektywą stabilną
Siła finansowa	D+ z perspektywą pozytywną
CAPITAL INTELLIGENCE	
Długookresowa ocena zobowiązań w walucie zagranicznej	BBB +
Krótkookresowa ocena zobowiązań w walucie zagranicznej	A2
Siła w skali krajowej	BB +
Ocena wsparcia	1
Perspektywa utrzymania oceny	stabilna

Współpraca z innymi instytucjami zagranicznymi

PKO BP SA podpisał cztery ramowe umowy z bankami zagranicznymi, dokonał zmian w dwóch wcześniej zawartych umowach ISDA i jednej umowie zabezpieczającej – Credit Support Annex – do umowy ISDA z bankiem zagranicznym.

PKO BP SA prowadzi współpracę z bankami zagranicznymi i utrzymuje u korespondentów 29 rachunków *nostro* w 12 walutach oraz prowadzi w swoich księgach 30 rachunków *loro* w trzech walutach na rzecz banków zagranicznych.

W ramach oferowania klientom Banku kart płatniczych PKO BP SA współpracuje aktywnie z międzynarodowymi organizacjami płatniczymi Visa i MasterCard. Współpraca dotyczy wielu obszarów, m. in. związanych z wydawnictwem kart, ich autoryzacją i rozliczaniem, sprzedażą produktów, a także podejmowaniem działań związanych z zapewnieniem większego bezpieczeństwa na rynku kart płatniczych. Ponadto Bank, wspólnie z organizacją Diners Club wydaje prestiżowe karty dla najwyższego segmentu klientów.

6. POWIĄZANIA ORGANIZACYJNE I KAPITAŁOWE

6.1. Działalność o charakterze inwestycyjnym

W 2004 roku najistotniejszymi zmianami w powiązaniach kapitałowych i organizacyjnych w ramach grupy podmiotów podporządkowanych były:

- nabycie 66,651% akcji Kredyt Bank (Ukraina) S.A.,
- nabycie 100% akcji Domu Maklerskiego BROKER S.A.,
- nabycie 25,0001% akcji Banku Pocztowego S.A.,
- dokonanie dopłaty do spółki PKO Towarzystwo Finansowe Sp. z o.o. z przeznaczeniem na pokrycie kosztów likwidacji Spółki oraz do spółki PKO Inwestycje Sp. z o.o., z przeznaczeniem na realizację projektu Miasteczko Wilanów,
- zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego w spółce Poznański Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki i w głosach na zgromadzeniu wspólników zmniejszył się z 75% do 33,33%,
- zarejestrowanie podwyższenia kapitału zakładowego w spółce Kolej Gondolowa Jaworzyna Krynicka S.A. Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki zmniejszył się z 38,64% do 38,23%, a udział w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy zmniejszył się z 37,22% do 37,03%,
- zarejestrowanie Wilanów Investments Sp. z o.o. - spółki zależnej od PKO Inwestycje Sp. z o.o., (51% udział w kapitale zakładowym Spółki i w głosach na zgromadzeniu wspólników),

- zakończenie postępowania likwidacyjnego spółki stowarzyszonej Banku – Wrocławskie Zintegrowane Centrum Logistyczne S.A. Z dniem 25 listopada 2004 roku Spółka została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego,
- sprzedaż Spółki Inteligo Technologies Sp. z o.o. (spółka zależna od Inteligo Financial Services S.A.),
- podjęcie uchwały Zgromadzenia Wspólników Sonet Hungary Kft (spółka zależna od Inteligo Financial Services S.A.) o likwidacji i ustanowieniu likwidatora,
- zarejestrowanie zmiany nazwy spółki PKO/Handlowy Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. na Powszechne Towarzystwo Emerytalne BANKOWY S.A.

W ocenie Banku zamierzenia inwestycyjne, w tym inwestycje kapitałowe, są możliwe do osiągnięcia i są adekwatne do posiadanych środków.

Informacje o zmianach w powiązaniach kapitałowych Banku z innymi podmiotami

W 2004 roku:

- zarejestrowano spółkę InfoMonitor Biuro Informacji Gospodarczej S.A. z kapitałem zakładowym w wysokości 8 mln zł. Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki i w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy wynosi 12,5%,
- zarejestrowano podwyższenie kapitału zakładowego spółki MTS – CETO S.A. (poprzednia nazwa CETO S.A.). Udział Banku w kapitale zakładowym Spółki i w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy zmniejszył się z 2,91% do 2,18%,
- w związku ze zbyciem w dniu 19 listopada 2004 roku części z posiadanych akcji spółki KGHM Polska Miedź S.A. Bank obniżył swoje zaangażowanie kapitałowe w akcje tej Spółki do wysokości poniżej 5% udziału w kapitale zakładowym i w głosach na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy,
- Bank sprzedał posiadany, mniejszościowy pakiet akcji spółki Zakłady Przemysłu Wełnianego „TOMTEX” S.A.
- w związku z wydzieleniem z Visa International odrębnego podmiotu prawnego – Visa Europe PKO BP SA objął 1 akcję (tzw. certyfikat) spółki Visa Europe Limited.

6.2. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje o wartości stanowiącej lub przekraczającej równowartość 500 tys. EURO

W 2004 roku PKO BP SA zawierał z podmiotami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Banku transakcje w zakresie:

- prowadzenia rachunków bankowych,
- przyjmowania lokat,
- udzielania kredytów, w tym na działalność leasingową,
- emisji dłużnych papierów wartościowych,
- pokrycia kosztów wynagrodzenia za czynności i usługi świadczone na rzecz Banku z tyt. obsługi konta Inteligo,
- najmu pomieszczeń biurowych i usługowych,
- udzielenia spółce Dom Maklerski BROKER S.A. gwarancji bankowej na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych jako zabezpieczenie wpłat na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych.

Wszystkie transakcje były zawarte na warunkach rynkowych.

Zestawienie znaczących transakcji PKO BP SA ze spółkami Grupy PKO BP SA, w tym zadłużenie kredytowe spółek wobec Banku według stanu na 31 grudnia 2004 roku zostało przedstawione w dodatkowych notach objaśniających do Sprawozdania Finansowego PKO BP SA w punkcie „Transakcje z podmiotami powiązanymi”.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

Stan udzielonych zobowiązań pozabilansowych o charakterze finansowym i gwarancyjnym na rzecz jednostek powiązanych na koniec 2004 roku wyniósł 710,5 mln zł i zwiększył się o 604,0 mln zł w porównaniu do stanu na koniec 2003 roku. Z ogólnej kwoty zobowiązań 599,8 mln zł stanowiły zobowiązania udzielone Bankowemu Funduszowi Leasingowemu S.A., które dotyczyły głównie otwartych linii kredytowych, a 105 mln zł gwarancja bankowa udzielona Domowi Maklerskiemu BROKER S.A. na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych.

7. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU

7.1. Ryzyko kredytowe

Działalność Banku na rynku usług detalicznych, mieszkaniowych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz klientów korporacyjnych prowadzi do powstawania ryzyka kredytowego, rynkowego i operacyjnego. Dlatego też, PKO BP SA uważa skuteczne zarządzanie ryzykiem kredytowym za kluczowy podproces zarządzania, który istotnie wpływa na konkurencyjność i pozycję rynkową Banku.

System zarządzania ryzykiem w PKO BP SA jest przedmiotem ciągłych usprawnień i dostosowania do nowych źródeł i czynników ryzyka bankowego.

W zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym kieruje się następującymi zasadami:

- każda transakcja kredytowa wymaga wszechstronnej oceny ryzyka kredytowego, której wyrazem jest rating wewnętrzny lub ocena scoringowa,
- pomiar ryzyka kredytowego potencjalnych oraz zawartych transakcji kredytowych dokonywany jest cyklicznie z uwzględnieniem zmieniających się warunków zewnętrznych oraz zmian sytuacji finansowej kredytobiorców,
- sporządzona ocena ryzyka kredytowego jest poddawana dodatkowej weryfikacji przez niezależne służby oceny ryzyka kredytowego,
- ryzyko kredytowe jest w PKO BP dywersyfikowane pod względem obszarów geograficznych, sektorów gospodarki, produktów oraz klientów.

Monitorowanie i klasyfikacja ekspozycji kredytowych

Bieżące monitorowanie oraz dywersyfikacja ekspozycji kredytowych są kluczowe dla procesu zarządzania ryzykiem kredytowym. Monitoring dokonywany jest w oparciu o kryteria terminowości spłat, sytuacji finansowej klientów oraz jakości zabezpieczeń, zgodnie z przepisami zewnętrznymi.

Bank tworzy rezerwy celowe na ryzyko kredytowe obciążające jednostkowe ekspozycje kredytowe, uwzględniając wartość zabezpieczeń zmniejszających podstawę tworzenia rezerw celowych.

Biorąc pod uwagę znaczenie systemów ratingowych wykorzystywanych do oceny adekwatności kapitałowej, Bank rozwija własne wewnętrzne systemy ratingowe w kierunku ich pełnej zgodności z metodami zaawansowanymi Nowej Umowy Kapitałowej.

W 2004 roku dokonano zmiany metody oceny ryzyka kredytowego klienta instytucjonalnego zgodnie z wymogami Nowej Umowy Kapitałowej, a w odniesieniu do klientów indywidualnych sukcesywnie wdrażano system ocen scoringowych.

Metody zarządzania kredytowym ryzykiem portfelowym

W 2004 roku Bank kontynuował prace mające na celu kompleksowe wprowadzenie rozwiązań przewidzianych w projekcie Nowej Umowy Kapitałowej oraz w dyrektywie Unii Europejskiej. Zgodnie z założeniami stopniowego dochodzenia do spełnienia wymagań określonych dla metod wyznaczania wymogów kapitałowych, Bank kontynuuje prace związane z rozwojem metodologii pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego oraz rozszerzaniem zakresu szacowanych portfelowych miar ryzyka kredytowego. Bank rozpoczął również szacowanie stóp odzysku z niewypłacalnych kredytów konsumpcyjnych.

Metody pomiaru portfelowego ryzyka kredytowego pozwalają m.in. na uwzględnienie ryzyka kredytowego w cenie usług, pomiar rentowności skorygowanej o ryzyko, zarządzanie polityką zabezpieczeń oraz wyznaczanie poziomu rezerw celowych w oparciu o wewnętrzne modele.

W 2004 roku podjęte zostały również prace zmierzające do zapewnienia monitorowania portfelowego ryzyka kredytowego na poziomie całej Grupy Kapitałowej Banku.

Systemy informatyczne wspomagające ocenę ryzyka kredytowego

W 2004 roku dokonano modyfikacji systemu informatycznego wspomagającego ocenę ryzyka kredytowego klientów instytucjonalnych dostosowując go do znowelizowanego systemu ratingowego, przewidującego osobną ocenę ryzyka klienta i ryzyka transakcji. W systemie wprowadzono również standard raportu kredytowego, wykorzystywanego przez osoby podejmujące decyzje kredytowe.

W 2004 roku Bank kontynuował modyfikację systemu oddziałowego w zakresie katalogu zabezpieczeń oraz dostosowania do zmienionych zasad tworzenia rezerw celowych.

7.2. Ryzyko finansowe

W 2004 roku nastąpiła nowelizacja zasad i procedur zarządzania ryzykiem finansowym. Nowelizacja przepisów wewnętrznych była wynikiem zmian zachodzących w działalności Banku, zmian w otoczeniu makroekonomicznym i prawnym oraz rozwoju metodyk pomiaru ryzyka i wyników prowadzonych analiz.

Zasady zarządzania ryzykiem finansowym dostosowały zakres zadań i kompetencji organów Banku oraz komórek organizacyjnych w ramach zarządzania ryzykiem do procesów reorganizacji i modernizacji Banku.

W 2004 roku trwał proces wdrażania specjalistycznego systemu informatycznego wspomagającego zarządzanie ryzykiem finansowym. Wdrożenie systemu zwiększy efektywność operacyjną oraz bezpieczeństwo informatyczne procesu zarządzania ryzykiem rynkowym, zwiększy stopień automatyzacji prowadzonych obliczeń oraz spowoduje ich centralizację.

Profil ryzyka finansowego Banku w 2004 roku

W 2004 roku, tak jak w poprzednich latach, Bank posiadał wysoką płynność złotową, która przez cały rok znacznie przekraczała wartości progowe we wszystkich horyzontach czasowych.

Miary ryzyka stopy procentowej kształtowały się zgodnie z obowiązującymi limitami.

Bank wykorzystywał instrumenty pochodne w celach inwestycyjnych oraz zabezpieczania bilansu, a także utrzymywał pozycje spekulacyjne na stopie procentowej oraz walutach obcych.

W 2004 roku Bank dokonywał systematycznej oceny instytucji finansowych, dokonując weryfikacji przyznaných limitów kredytowych i rozliczeniowych.

7.3. Ryzyko operacyjne

W celu ograniczenia poziomu ryzyka operacyjnego na początku 2004 roku Bank wprowadził zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym w PKO BP SA, które określiły elementy procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, wyodrębniły jednostki i komórki odpowiedzialne za systemowe i bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym oraz określiły ich zadania, a ponadto wprowadziły instrumenty zarządzania tym ryzykiem.

W Banku zdefiniowano kategorie zdarzeń operacyjnych zgodnie z typologią Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego, które są wykorzystywane do określania czynników ryzyka operacyjnego związanych z wprowadzaniem w życie przepisów wewnętrznych.

Wprowadzono również przepisy dotyczące identyfikacji ryzyka operacyjnego przy projektowaniu i przeglądzie przepisów wewnętrznych w Banku, które przyczynią się do ograniczenia prawdopodobieństwa, skali i skutków występowania zdarzeń operacyjnych oraz umożliwią ocenę poziomu istotności ryzyk operacyjnych. Wprowadzone metodologie są spójne z wymogami Nowej Umowy Kapitałowej oraz Rekomendacją „M” Komisji Nadzoru Bankowego.

8. SIEĆ SPRZEDAŻY BANKU

Oddziały

Na koniec grudnia 2004 roku PKO BP SA posiadał ogółem 1.266 placówek, z czego:

- w obszarze detalicznym funkcjonowały 1.183 placówki, w tym: 12 regionalnych oddziałów detalicznych, 537 oddziałów samodzielnych i 634 oddziały podporządkowane; w stosunku do roku 2003 liczba placówek detalicznych uległa zmniejszeniu o 55,
- w obszarze rynku korporacyjnego funkcjonowały 83 placówki, w tym: 13 regionalnych oddziałów korporacyjnych, 13 zespołów klienta korporacyjnego i 57 centrów korporacyjnych.

W 2004 roku liczba placówek ogółem zwiększyła się o 28.

Agencje

W 2004 roku Bank dostosowywał zasady współpracy z agencjami do zapisów znowelizowanej Ustawy Prawo bankowe. Wprowadzenie zapisu odnośnie powierzania przez Bank realizacji czynności bankowych i faktycznych na podstawie umowy agencyjnej zawartej z przedsiębiorcą spowodowało konieczność wypowiedzenia umów zawartych z agencjami starego typu oraz agentami działającymi w formie spółek cywilnych. W związku z tym, jak również z uwagi na likwidację agencji nieefektywnych ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 849. Ogółem na dzień 31 grudnia 2004 roku z Bankiem współpracowało 2.725 agencji.

W agencjach dokonujących operacji gotówkowych wprowadzona została możliwość realizowania wypłat gotówki przy użyciu kart płatniczych z wykorzystaniem terminali POS.

Bankowość elektroniczna

W listopadzie 2004 roku Bank zakończył realizację projektu wdrożenia usług bankowości elektronicznej. Pod marką PKO Inteligo Bank udostępnił dla swoich klientów obsługę rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych oraz rachunków bieżących typu Partner. W zakres usług bankowości elektronicznej wchodzi: obsługa za pośrednictwem sieci Internet oraz za pośrednictwem serwisu telefonicznego, w obszarze transakcyjnym i informacyjnym. Posiadacze rachunków mogą zdalnie zarządzać środkami zgromadzonymi na rachunkach, z dowolnego miejsca na świecie w trybie 24/7/365. Katalog usług obejmuje między innymi: przelewy dowolne, przelewy na zdefiniowane rachunki, przelewy do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Urzędów Skarbowych, definiowanie zleceń stałych, zakładanie lokat terminowych, realizację polecenia zapłaty oraz dostęp do historii rachunku.

Bank udostępnia usługi bankowości elektronicznej po zawarciu stosownej umowy o świadczenie usług. W okresie od 15 listopada do 31 grudnia 2004 roku, klienci Banku zawarli około 90 tys. umów.

W dalszym ciągu dynamicznie rozwija się internetowe konto Inteligo. Na koniec 2004 roku korzystało z niego ponad 380 tys. klientów. W 2004 roku klientom konta Inteligo zaoferowano produkty kredytowe takie jak limit debetowy i kredyt Inteligo. Umożliwiono im za pośrednictwem Internetu zakup obligacji, funduszy inwestycyjnych, ubezpieczeń.

Urządzenia samoobsługowe i wspomagające pracę personelu

Sieć bankomatów dostępnych dla klientów wynosiła na koniec 2004 roku 1.785 szt. PKO BP SA posiadał najliczniejszą sieć urządzeń – udział w rynku na poziomie 23%. W ciągu roku w bankomatach PKO BP SA zrealizowano ponad 165 mln transakcji, a ich wartość była bliska 40 mld zł (wzrost odpowiednio o 15% i 21%). Udział operacji kartami obcych wydawców w bankomatach PKO BP SA wyniósł 5% (wzrost o 2 pp. w stosunku do 2003 roku). W 830 bankomatach PKO BP SA z funkcją depozytową przyjęto w 2004 roku prawie 150 tys. sztuk depozytów kopertowych (12% więcej niż w 2003 roku). W całej sieci bankomatów PKO BP SA w ubiegłym roku sprzedano 230 tys. kart Simplus.

W 2004 roku liczba terminali samoobsługowych wzrosła o 39 i wyniosła na koniec roku 216 sztuk.

Inne usługi

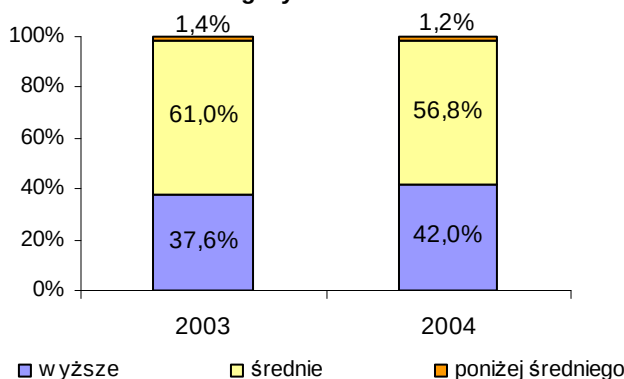
W 2004 roku stałą tendencję wzrostową wykazywała sprzedaż usług: przekazywanie informacji o stanie rachunku za pomocą komunikatów SMS oraz przekazywanie informacji o zmianach salda na skrzynkę poczty internetowej.

W 2004 roku zostało zawartych 125 tys. umów o przekazywanie informacji o stanie rachunku za pomocą komunikatów SMS, co stanowi przyrost o 22% w stosunku do liczby klientów na koniec 2003 roku oraz zawarto 24 tys. umów o przekazywanie informacji o zmianach salda na skrzynkę poczty internetowej, co stanowi przyrost o 23% w stosunku do liczby klientów na koniec 2003 roku.

9. KADRY BANKU

Zatrudnienie w PKO BP SA wg stanu na 31 grudnia 2004 roku wynosiło 35.386 etatów i było niższe o 1.161 etatów, tj. o 3,2%, w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2003 roku. Zatrudnienie średnioroczne w 2004 roku ukształtowało się na poziomie 35.896 etatów i w stosunku do 2003 roku było niższe o 1.206 etatów.

**Struktura zatrudnienia pracowników PKO BP SA
wg wykształcenia**

W 2004 roku szczególny nacisk Bank położył na właściwe wykorzystanie potencjału i kwalifikacji pracowników przemieszczanych w ramach realokacji zatrudnienia do nowo tworzonych obszarów działalności biznesowej oraz do specjalistycznych jednostek organizacyjnych wspierających tę działalność.

Podejmowane działania miały na celu kształtowanie profesjonalnej kadry dla zapewnienia klientom najwyższej jakości usług, sprostania konkurencji i wymaganiom rynku oraz budowania trwałych relacji klientów z Bankiem.

System wynagrodzeń

Podstawę prawną stosowania zasad wynagradzania pracowników Banku stanowią przepisy Zakładowego układu zbiorowego pracy z dnia 28 marca 1994 roku (z późniejszymi zmianami) oraz wynikające z niego przepisy wykonawcze ustalone w uzgodnieniu z organizacjami związków zawodowych.

W 2004 roku podejmowano działania mające na celu zwiększanie konkurencyjności poziomu wynagrodzeń w Banku w relacji do sektora bankowego. Dążono do powiązania wysokości wynagrodzenia z indywidualnymi efektami pracy pracownika poprzez przebudowę systemu motywacyjnego w celu dostosowania do nowych rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych w Banku. Przyjęte rozwiązania mają na celu wzmocnienie motywacyjnego oddziaływania wynagrodzeń na działania biznesowe oraz osiąganie korzystnych wyników ekonomicznych i wzrost efektywności pracy.

Szkolenia

W 2004 roku szkoleniami grupowymi i indywidualnymi objęto 111 tys. uczestników, w tym 98 tys. stanowili uczestnicy szkoleń wewnętrznych, prowadzonych przez wykładowców wewnętrznych.

Podstawowymi kierunkami działalności szkoleniowej były:

1. Rozwój wiedzy, kwalifikacji i umiejętności pracowników w poszczególnych obszarach działalności Banku, w celu pełnego wykorzystania kompetencji pracowników w operacyjnych działaniach w nowej strukturze organizacyjnej Banku i podejmowaniu przez pracowników nowych ról w tworzonych i modernizowanych strukturach organizacyjnych Banku.
2. Rozwój umiejętności sprzedażowych pracowników i postaw proklientowskich.

Działania szkoleniowe w 2004 roku koncentrowały się na aktywnym przygotowywaniu pracowników do nowych ról w organizacji oraz angażowaniu pracowników w proces dzielenia się wiedzą poprzez zintensyfikowanie szkoleń wewnętrznych, realizowanych przez trenerów – pracowników Banku.

10. PROMOCJA USŁUG I BUDOWA WIZERUNKU

10.1. Działalność promocyjna

Działania promocyjne Banku w 2004 roku koncentrowały się w szczególności na:

- utrzymaniu dominującej pozycji Banku w obszarze rynku detalicznego,

W ramach promocji produktów i usług kierowanych na ten rynek zrealizowano m.in.:

- multimedialną kampanię wizerunkowo-produktową - Wielka olimpijska promocja kart kredytowych PKO Banku Polskiego pod hasłem „Wygraj olimpiadę z kartą kredytową”,
- kampanię promocyjną kredytu mieszkaniowego Własny Kąt,
- kampanię promocyjną kredytu gotówkowego „Wiosna z PKO BP”,
- kampanię promocyjną rachunku Agro Partner pod hasłem „Jeśli chcesz skorzystać z dopłat Unii Europejskiej - załóż rachunek w PKO Banku Polskim”,
- kampanię promocyjną lokaty Wyspa Skarbów opartą na konkursie promocyjnym i sprzedaży promocyjnej karty kredytowej PKO Banku Polskiego,
- kampanię reklamową wspartą działaniami public relations wprowadzającą do oferty Banku kartę kredytową dla małych i średnich przedsiębiorstw PKO Euro Biznes,
- promocję karty kredytowej PKO STUDENT w ramach konkursu dla studentów,
- konkursy dla klientów wspierające sprzedaż lokat subskrybowanych: WŁOSKIEJ, FRANCUSKIEJ, SZWEDZKIEJ i HISZPAŃSKIEJ,
- kampanię w mediach BARDZO DOBREGO KREDYTU GOTÓWKOWEGO i GWIAZDKOWEGO KREDYTU GOTÓWKOWEGO,

- promocję sprzedaży 3-miesięcznych i 6-miesięcznych lokat standardowych,
- kampanię informacyjną SUPER-IKE,
- kampanię informacyjną nowej oferty usług bankowości elektronicznej PKO Inteligo.
- umocnieniu pozycji Banku w obszarze rynku korporacyjnego,
W ramach działań promocyjnych przeprowadzono multimedialną kampanię PROGRAMU EUROPEJSKIEGO oraz oferty obligacji komunalnych.
- realizacji strategii marketingowej obligacji skarbowych,
W ramach prowadzonych działań promocyjnych zrealizowano kampanię multimedialną obligacji skarbowych pod hasłem „Jak prosto oszczędzać” i kampanię nowego produktu IKE Obligacje.
- realizacji akcji marketingowej związanej z prywatyzacją Banku.
Celem tej akcji było zbudowanie pozytywnego klimatu dla prywatyzacji Banku i przekonanie inwestorów do udziału w jego ofercie publicznej. W ramach akcji marketingowej przeprowadzono multimedialną kampanię wizerunkową, kreującą nowe pozycjonowanie Banku i akcje promocyjno-informacyjne wspierające sprzedaż LOKATY PRYWATYZACYJNEJ oraz sprzedaż akcji w ofercie publicznej.

Działalność Banku w zakresie sponsoringu i darowizn ukierunkowana była na wspieranie kultury, sportu, ratowanie życia i zdrowia. Kontynuowano długofalowy program „PKO Bank Polski Kulturze Narodowej”, w którego ramach Bank objął mecenasem m. in.: Muzeum Narodowe w Warszawie, Teatr Narodowy, Bibliotekę Narodową, Filharmonię Narodową, dofinansował działalność Fundacji Opera i sponsorował Festiwal Muzyczny PR „Paryżanie”, Festiwal Piosenki Aktorskiej oraz płyty i koncerty m.in. Maryli Rodowicz, Vadima Brodskiego i zespołu TSA.

W 2004 roku PKO Bank Polski objął mecenasem obchody jubileuszu 100-lecia Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Punktami kulminacyjnymi uroczystości były trzy wystawy prezentujące dorobek artystyczny studentów i profesorów ASP.

Bank uczestniczył w zakupie autografu 4 Etiudy op.10-te Fryderyka Chopina, który był wystawiony w Domu Aukcyjnym Sotheby's. Zakupione dzieło zostało przekazane w darze dla Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie.

W ramach programu „PKO Bank Polski Reprezentacji Olimpijskiej” kontynuowano działania związane ze sponsorowaniem polskiego ruchu olimpijskiego w latach 2002-2006 i reprezentacji olimpijskiej floretu kobiet. Bank był sponsorem „Olimpijskiego Lata z Radiem” oraz konkursu sportowego w programie III Polskiego Radia „Zwycięzca może być tylko jeden”.

W obszarze ratowania życia i zdrowia m. in.: dofinansowano Fundację Rozwoju Kardiologii wspierającą program budowy Polskiego Sztucznego Serca, zakup sprzętu medycznego dla wielu szpitali i klinik oraz liczne fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz nauki, ochrony zdrowia i kultury.

10.2. Nagrody i wyróżnienia

W 2004 roku PKO BP SA przyznano liczne nagrody i wyróżnienia, z których najważniejsze to:

- MECENAS SPORTU – honorowy tytuł przyznany za działania Banku w obszarze sponsoringu sportowego,
- BANK PRZYJAZNY dla PRZEDSIĘBIORCÓW – godło promocyjne w kategorii banków komercyjnych przyznane za konsekwentny rozwój metodologii budowania oferty dla małego i średniego biznesu,
- ALICJA – nagroda miesięcznika „Twój Styl” za Kartę INTELIGO VISA ELECTRON Z SERCEM,
- ROCK AWARD 2003 – dwie srebrne nagrody przyznane przez Master Card International za największe osiągnięcia w rozwoju kart kredytowych i w rozwoju nowych produktów kartowych,
- Pracodawca Roku 2003,
- Bankowy Menedżer roku 2003 – nagroda przyznana Prezesowi Zarządu Banku w plebiscycie „Gazety Bankowej”,
- MEDAL EUROPEJSKI – tytuł przyznany dla usługi „Organizacja emisji obligacji komunalnych”,

- Program Europejski – wyróżnienie w kategorii „najlepszy produkt finansowy roku” w konkursie Portfel 2004 dwutygodnika BusinessWeek,
- EUROPRODUKT – tytuł przyznany w kategorii usługa dla kredytu wielowalutowego i w kategorii produkt dla: karty INTELIGO Visa Electron z Sercem, Superkredytu, Błękitnej karty kredytowej, Partnerskiej karty kredytowej PKO VITAY i zestawu dla organizacji non profit „Wspólny cel”,
- DIAMENT do Złotej Statuetki Lidera Polskiego Biznesu przyznany za utrzymanie wysokiej pozycji rynkowej w kolejnym roku działalności; PKO Bank Polski otrzymał Diament po raz drugi,
- Nagroda Gospodarcza Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w kategorii „Instytucja finansowa” przyznana za wyniki finansowe uzyskane w 2003 roku, plasujące Bank na pozycji lidera w polskim systemie bankowym, a także dzięki uznaniu dla działalności sponsorskiej i charytatywnej Banku oraz pozytywnym opiniom Państwowej Inspekcji Pracy,
- I miejsce w rankingu Gazety Bankowej „Najlepsze Banki 2004” w grupie dużych banków – jury doceniło bardzo dobre wyniki finansowe Banku, osiągnięte w ostatnich latach, plasujące PKO BP SA na pozycji niekwestionowanego lidera w sektorze bankowym,
- STUDENCKI BANK ROKU – po raz kolejny Bank zwyciężył w kategorii studencki bank w plebiscycie organizowanym przez Platformę mediową POINT GROUP,
- wyróżnienia w IV Olimpiadzie Usług Bankowych, organizowanej przez Instytut Badania Opinii i Rynku PENTOR, finał podczas X Polskiego Forum Kapitałowo-Finansowego TWOJE PIENIĄDZE; Bank otrzymał trzecie miejsce za SUPERKONTO w kategorii „ROR dla Pana Andrzeja” oraz drugie miejsce za konto INTELIGO w kategorii „ROR dla Pana Krzysztofa”,
- NAJLEPSZY BANK – tytuł przyznany w wyniku ankiety czytelniczej Gazety Prawnej „Najlepsi w 15-leciu 1989-2004”,
- Mecenat Biblioteki Narodowej – tytuł przyznany w uznaniu działalności Banku na rzecz kultury,
- Kryształowy Motyl – nagroda przyznana przez Fundację „Porozumienie bez Barier”,
- Grand Prix za kartę kredytową PKO Visa Electron STUDENT (pierwsza przezroczysta na rynku) oraz tytuł najlepszego bankowego wydawcy kart na targach „Karta 2004”,
- nagroda za kartę PKO Euro Biznes dla małych i średnich przedsiębiorstw przyznana przez przewodniczącego Rady Wydawców Kart Bankowych.

Ponadto Bankowy Dom Maklerski PKO BP otrzymał Nagrody Prezesa Zarządu Giełdy Papierów Wartościowych dla BDM za wprowadzenie na giełdę w 2004 roku największej liczby nowych spółek oraz za największą aktywność w roli animatora na rynku małych spółek.

11. ZNACZĄCE UMOWY ORAZ ISOTONE UMOWY Z BANKIEM CENTRALNYM LUB ORGANAMI NADZORU

W 2004 roku Bank zawarł cztery umowy kredytowe w formie konsorcjów bankowych z jednym kredytobiorcą (Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej), gdzie udział PKO BP SA wyniósł 700 mln zł.

W 2004 roku Bank nie zawarł istotnych umów z bankiem centralnym ani organami nadzoru.

Na dzień sporządzenia sprawozdania Bankowi nie są znane umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

12. ZACIĄgniĘTE KREDYTY I UMOWY POŻYCZEK, GWARANCJI I PORĘCZEŃ NIEDOTYCZĄCE DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ BANKU

W 2004 roku Bank nie zaciągnął żadnych kredytów i pożyczek, a także nie otrzymał gwarancji i poręczeń nie dotyczących działalności operacyjnej Banku.

13. WYSTAWIONE TYTUŁY EGZEKUCYJNE

W 2004 roku Bank PKO BP SA wystawił 29.143 bankowe tytuły egzekucyjne na łączną kwotę 816 mln zł.

14. WŁADZE BANKU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

Kadencje Zarządu Banku

Zgodnie z § 19 Statutu Banku członkowie Zarządu Banku powoływani są na wspólną trzyletnią kadencję.

Skład Zarządu w okresie sprawozdawczym:

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja w Zarządzie Banku	Data powołania	Data odwołania
1.	Andrzej Podsiadło	prezes Zarządu Banku	20.06.2002 r.	
2.	Kazimierz Małecki	wiceprezes I zastępca prezesa Zarządu Banku	04.07.2002 r.	
3.	Danuta Demianiuk	wiceprezes Zarządu Banku	02.01.2003 r.	
4.	Jerzy Gapiński	członek Zarządu Banku	20.06.2002 r.	13.05.2004 r.
5.	Piotr Kamiński	członek Zarządu Banku	10.03.2003 r.	
6.	Jacek Obłękowski	członek Zarządu Banku	20.06.2002 r.	
7.	Krystyna Szewczyk	członek Zarządu Banku	14.05.2004 r.	

Inne funkcje pełnione przez członków Zarządu Banku w roku sprawozdawczym:

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja w Komitecie Zarządzania Aktywami i Pasywami (KZAP)	Funkcja w Komitecie Kredytowym Banku (KKB)	Funkcja w Komitecie Sterującym ds. Zintegrowanego Systemu Informatycznego (ZSI)
1.	Kazimierz Małecki	Przewodniczący KZAP		Przewodniczący Komitetu Sterującego ds. ZSI
2.	Danuta Demianiuk	Zastępca przewodniczącego KZAP	Przewodnicząca KKB od 1.07.2004 r.	Członek Komitetu Sterującego ds. ZSI
3.	Jerzy Gapiński			Zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. ZSI do 13.05.2004 r.
4.	Piotr Kamiński		Zastępca przewodniczącego KKB	
5.	Jacek Obłękowski		Przewodniczący KKB do 30.06.2004 r.	Zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. ZSI
6.	Krystyna Szewczyk	Członek KZAP od 21.05.2004 r.		Zastępca przewodniczącego Komitetu Sterującego ds. ZSI od 8.07.2004 r.

Na dzień 31 grudnia 2004 roku skład Rady Nadzorczej PKO BP SA przedstawiał się następująco:

Lp.	Imię i nazwisko	Funkcja w Radzie Nadzorczej Banku
1.	Bazył Samojlik	Przewodniczący Rady Nadzorczej
2.	Ryszard Kokoszczyński	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
3.	Arkadiusz Kamiński	Sekretarz Rady Nadzorczej
4.	Andrzej Giryn	Członek Rady Nadzorczej
5.	Stanisław Kasiewicz	Członek Rady Nadzorczej
6.	Jerzy Osiatyński	Członek Rady Nadzorczej
7.	Władysław Szymański	Członek Rady Nadzorczej

W okresie roku sprawozdawczego nie nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej PKO BP SA.

Akcje Banku będące w posiadaniu Władz Banku

Na dzień 31 grudnia 2004 roku członkowie Zarządu Banku posiadali łącznie 3.419 akcji PKO BP SA, w tym: Kazimierz Małecki - 2.502 akcje, Jacek Obłękowski – 488 akcji, a Andrzej Podsiadło – 429 akcji.

Spośród członków Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2004 roku tylko Stanisław Kasiewicz posiadał 101 akcji PKO BP SA.

Prokury, posiedzenia Zarządu oraz realizacja uchwał Walnego Zgromadzenia i zaleceń Ministerstwa Skarbu Państwa

- Według stanu na 1 stycznia 2004 roku prokurentami było osiemnaście osób, a na koniec roku liczba ta wynosiła siedemnaście osób. W okresie roku sprawozdawczego Zarząd odwołał prokurę czterem osobom, a udzielił prokury trzem osobom.
- W 2004 roku Zarząd Banku odbył 56 protokołowanych posiedzeń oraz podjął 413 uchwał.
- W 2004 roku odbyły się:
 - Zwyczajne Walne Zgromadzenie PKO BP SA w dniu 27 maja 2004 roku,
 - pięć Nadzwyczajnych Walnych Zgromadzeń PKO BP SA w dniach: 1 kwietnia 2004 roku, 21 lipca 2004 roku, 30 lipca 2004 roku, 12 sierpnia 2004 roku, 10 września 2004 roku.

Uchwały podjęte na posiedzeniach Walnego Zgromadzenia zostały zrealizowane przez PKO BP SA.

Najważniejsze działania i decyzje podjęte przez Zarząd, mające wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową i działalność Spółki, zostały przedstawione w poszczególnych częściach niniejszego sprawozdania Zarządu.

15. ZNACZĄCE ZDARZENIA PO DACIE BILANSU

1. W dniu 4 stycznia 2005 roku Zarząd Banku podjął uchwałę w sprawie wyrażenia zgody na objęcie przez Bank udziałów spółki Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu. W dniu 6 stycznia 2005 roku Bank złożył oświadczenie o objęciu 34.992 udziałów w spółce Centrum Obsługi Biznesu Sp. z o.o., a w dniu 11 stycznia 2005 roku przekazał środki w wysokości 17.496 tys. zł na pokrycie objętych udziałów. Spółka będzie realizowała projekt budowy hotelu w Poznaniu, który będzie zarządzany przez podmiot z grupy Sheraton.
2. W dniu 12 stycznia 2005 roku Bank dokonał dopłaty do Spółki PKO Inwestycje Sp. z o.o. w wysokości 1.020 tys. zł z przeznaczeniem na realizację projektu inwestycyjnego „Miasteczko Wilanów”.
3. W dniu 13 stycznia 2005 roku agencja ratingowa Moody's zmieniła ocenę siły finansowej PKO BP SA z D+ do C-.
4. W dniu 31 stycznia 2005 roku upłynął termin ważności gwarancji bankowej udzielonej przez PKO BP SA spółce zależnej Dom Maklerski BROKER S.A. na rzecz Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. w wysokości 105 mln zł. Gwarancja była zabezpieczeniem wpłat na Fundusz Gwarantowania Rozliczeń Transakcji Giełdowych.
5. W dniu 1 lutego 2005 roku Bank otrzymał datowany na grudzień 2004 roku raport agencji Capital Intelligence, w którym obniżona została ocena wsparcia PKO BP SA z 1 na 2 (pozostałe oceny nie uległy zmianie); zmianę oceny agencja uzasadniła obniżeniem udziału Skarbu Państwa w kapitale akcyjnym Banku.
6. W dniu 15 lutego 2005 roku Komisja Papierów Wartościowych i Giełd wydała decyzję o cofnięciu spółce Dom Maklerski BROKER S.A. zezwolenia na prowadzenie działalności maklerskiej ze względu na zmianę przedmiotu działania Spółki.
7. Z dniem 22 lutego 2005 roku z Krajowego Rejestru Sądowego została wykreślona spółka zależna Banku – PKO Towarzystwo Finansowe Sp. z o.o. w związku z zakończeniem postępowania likwidacyjnego tej spółki.

Niniejsze *Sprawozdanie Zarządu z działalności Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego Spółki Akcyjnej za 2004 rok* liczy 35 kolejno ponumerowanych stron.

Zarząd Banku

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność
Dyrektor
Departamentu Prawnego

Rafał Janczura